

Kerstboek

Het Licht schijnt overal

Uitgeverij Ploegsma · Amsterdam

KERSTBOEK

Het licht schijnt overal

Met bijdragen van

D. A. Cramer-Schaap, M. H. Graaff-Bresters,
M. J. D. Halbertsma-Blanson Henkemans, C. Jallois,
H. Th. Janssen, Mien Labberton, Marie Schmitz,
J. M. H. Spiess-Pieterse, Martha de Vries

*Illustraties en omslag van
Tiny van Asselt*

UITGEVERIJ PLOEGSMA — AMSTERDAM-C.
MCMLVII

INHOUD

	blz.
Mario en Mariëtta	Mien Labberton 3
Aletta zoekt het Kerstkind	M. H. Graaff-Bresters 10
De vreemde gasten	D. A. Cramer-Schaap 17
Het Christuskind van Joost	J. M. H. Spies-Pieterse 23
Het kleine geitje en de ster	Claire Jallois 27
Kies goed, Marleentje	Marie Schmitz 30
Het mooiste paleis	M. J. D. Halbertsma- Blanson Henkemans 34
In de Heilige Nacht	Martha de Vries 39
Zelf aan het werk!	H. Th. Janssen en Mien Labberton 41

Ons Kerstboek verschijnt nu al voor de zevende maal. Elk jaar blijkt opnieuw, dat er grote belangstelling voor de uitgave is en dat de kinderen op een nieuw Kerstboek in het volgende jaar rekenen. De prijsvragen in de rubriek „Zelf aan het werk” zijn een bijzondere attractie. Het laatste jaar kwamen er weer zeer veel inzendingen binnen, waarvoor 150 prijzen werden uitgelooft. Evenals vorige jaren hopen wij er weer in geslaagd te zijn een goed en verantwoord Kerstboek samen te stellen, met boeiende verhalen voor de leeftijd van 6 tot 14 jaar. De rubriek „Zelf aan het werk” bevat ook weer een afdeling „knutselen”.

UITGEVERIJ PLOEGSMA

Mario en Mariëtta

MIEN LABBERTON

Mario Astugo is een Italiaanse jongen van ruim elf jaar. Hij woont een eind buiten de stad Salerno. Die zul je op je atlas wel kunnen vinden. De vader van Mario heeft daar een fruitkwekerij. Mario is tot zijn tiende jaar op school geweest. Toen vond zijn vader het welletjes. „De jongen kan me beter in de kwekerij helpen,” zei hij, „ik kom handen te kort. Voor lezen en schrijven heeft hij later tòch geen tijd.”

Mario had het op school prettig gevonden. En hij zou het op de kwekerij ook best prettig gevonden hebben, als zijn vader maar anders was geweest. Hij was een prettige, vrolijke jongen, die Mario, met heldere, donkere ogen en zwart, een beetje krullend haar. Hij floot graag, hij zong graag, en hij speelde graag op zijn klein mondogeltje, dat hij eens bij een schoolwedstrijd had gewonnen. Al die liedjes, die hij op school had geleerd, vergat hij niet meer. Die had hij lopen fluiten en soms ook wel lopen zingen op de lange weg van de kwekerij naar het schoolgebouw aan het andere eind van de stad, en op menig gezicht was dan een glimlach gekomen, als zo'n man of vrouw die lustige jongen voorbij had zien gaan. En ook in de kwekerij, terwijl hij het kortgeknipte stro er onder moest spitten, of de zwaarbeladen takken van de citroenbomen opbinden moest, zodat ze niet zouden scheuren, stond hij in den beginne vaak helder te zingen of te fluiten. Liedjes over de zee die hij nooit had gezien, over kinderspelen waar hij nu niet meer aan mee kon doen, over sneeuw en ijs in noordelijke landen die hem zo héél ver weg leken te zijn, liedjes ook over

de vogels en bloemen en over de meisjes van Toscane, dat schone deel van zijn eigen Italiaanse land. Maar vaak duurde dat zingen en fluiten onder zijn werk niet lang.

„Hou je mond!” zei zijn vader als die langs hem heen kwam, „je bent niet bij de radio. Je moet werken hier en je aandacht er bij hebben. Het leven is geen spelletje.”

Dan keek Mario verschrikt en hield zich stil. Want hij was bang voor zijn vader. Die kon zo boos worden om een kleinigheid en hij werd dadelijk hardhandig, en dan

regende het slagen. Mario had geleerd respect te hebben voor de grote, sterke, harde handen van zijn vader. Maar sinds hij er niet meer van harte bij zingen en fluiten kon en altijd schichtig moest rondkijken of zijn vader in de buurt was, leken hem zijn werk en de hele kwekerij niet zo prettig meer.

Toch had hij er vriendjes genoeg. De roodgevleugelde lijster zat vaak in de bomen die

hij aan het opbinden was en het leek wel of die dan bepaald voor Mario een liedje begon te kwinkeleren. Hij vloog tenminste nooit voor de jongen weg. En de wilde bijen staken hem nooit, als hij wat van hun honingraten kwam wegkapen, want Mario was bescheiden, dat wisten ze. „Een páár maar,” zei hij dan lachend tegen de drukzoemende werkbijtjes, „jullie maken ze ook zo lekker! Maar ik zal niemand vertellen waar jullie zitten.” Dan vlogen de dieren gerustgesteld weer voort van bloem tot bloem — dat beetje honing gunden ze hem wel. En de bontgekleurde vlinders waren ook gezellige kameraden. En zo mooi! Mario hield van de vogels, de bijen, de vlinders. Hij hield ook van de kleine lievenheersbeestjes met hun zeven zwarte stipjes op het rood van hun dekschildjes. Vaak liep er één over zijn hand. En van de goudtorren hield hij, die zo blonken in de zon, van de rappe grijze eekhorentjes, ja zelfs van de marters en de bunzings. „Ze kunnen het niet helpen,” dacht hij dan, „dat ze als rovers en moordenaars geschapen zijn, maar waarom zou onze Lieve Heer dat toch hebben gedaan?” Op die vraag wist hij geen antwoord. Hij had dat wel graag eens aan mijnheer pastoor willen vragen, maar hij durfde het niet goed. Want dat leek immers net of je iets van de Schepping niet goed vond, en dat mocht natuurlijk niet.

Maar de allerbeste vriend van Mario was het kleine ezinnetje, dat onder de bomen graasde en dat altijd vriendelijk opkeek als de jongen er langs kwam. Dan streelde Mario even over de witte hals, gaf een klopje op de magere dijen, keek naar de mooie lange oren en zei: „Dag Mariëtta.” Hij was de enige, die voor het witte ezeltje een naam had bedacht en het ook daarbij noemde. Zijn vader zei nooit iets anders dan „Luilak” of „Stijfkop” tegen het dier. Dan kneep Mario vaak zijn lippen samen en kwam er een frons in zijn voorhoofd.

Mario's vader was niet alleen fruittéler, maar ook fruitverkóper. Twee maal in de week

laadde hij zijn karretje vol grote en kleine sinaasappelen, mandarijnen en citroenen, pompelmoezen, blauwe en gele druiven en perziken, granaatappels, ananassen, olijven, meloenen en kalebassen, mispels, moerbeien, komkommers en zoete peren en kersen, kweeperen en allerhande noten, al naar de tijd van het jaar meebracht, tot het karretje hoog gevuld was en niet meer bergen kon. Dan haalde hij het witte ezeltje en spande het er voor. „En nou maar vlug wat,” zei hij dan, terwijl hij de zweep liet knallen, „luie vlegel, schiet op, trek aan!”

Eenmaal had Mario het gewaagd te zeggen: „De wagen is èrg zwaar, Vader.” Maar een tweede maal waagde hij dat niet meer. Want onmiddellijk na zijn woorden had de zweep geknald en de slag was tegen zijn rug terecht gekomen en had hem hevig pijn gedaan. Hij probeerde te denken dat het bij ongeluk was gebeurd. Hij was toen op Mariëtta toegelopen en had haar in het oor gefluisterd: „Ga nou maar lopen. Als je vanavond thuiskomt, krijg je één van mijn boterhammen,” en het ezeltje was werkelijk begonnen de wagen voort te trekken, en Mario was verder gegaan met het bevroeien van de boomwortels. Hij vond het altijd saaie dagen, die twee waarop het ezeltje niet tussen de boomstammen liep en tegelijk vond hij het rustig dat zijn vader dan weg was. Het was náár, bedacht hij vaak, om het prettig te vinden als je vader weg was. Maar hij kon daar niets aan veranderen. Het was hem dan of de zon klaarder scheen en minder schroeide, of zijn werk vlotter en beter ging, of zijn moeder vriendelijker keek en zelfs de vogels helderder zongen en de bloemen zoeter geurden. Mario wist toen nog niet, dat je leven voor een groot deel afhankelijk is van de vriendelijkheid van anderen.

Op een ochtend dat het weer marktdag zou zijn, in het eind van november, was het wagentje hoger opgeladen dan ooit en aan de randen hingen nog zwaargevulde manden. „Dát zal zwaar zijn voor Mariëtta,” dacht Mario. Hij zag zijn vader aankomen, met het witte ezeltje aan een touw. Het dier was weerbarstig, het wou niet lopen, maar het werd door de sterke kweker meegesleurd. Mario kneep zijn lippen samen. Zó kon Mariëtta best een poot breken, dacht hij angstig. „Váder!” riep hij.

De man keek woedend om. Zijn ogen vonkten.

„Bemoei je d'r niet mee,” zei hij driftig. „Dat beroerde beest wil weer niet lopen. Maar ik zal d'r die kuren wel afleren.” Meteen daalde de zweep met een felle slag neer op de rug van het ezeltje, dat steigerde en met de poten sloeg. Mario zag

het schuim op de lippen komen. Toen vergat de jongen alle voorzichtigheid. Hij rende met enkele sprongen op de wagen toe en sneed in een flits van een seconde, met het kapmes waarmee hij aan het werk was geweest, het touw door. De ezelin rende weg zo snel ze kon. Maar dat kon Mario niet doen, want zijn vader had hem al vastgegrepen als met een ijzeren vuist. De jongen smeed zijn kapmes in de struiken. Hij trilde van drift en van angst.

Zijn vader lachte. Maar het was geen prettige lach. „Zo?” zei hij, „wou jij de ransel hebben die dat ellendige beest verdient? Mij goed,” en hij hief de zweep al op. „Maar néé, ik weet wat beters. Als ik je sla, kun je misschien niet lopen.” Hij sleurde Mario naar de kop van de wagen toe en lachte weer. Die lach sneed de jongen door zijn hart. „Vader . . .” begon hij weer, maar de woorden bestieven hem op de lippen, toen hij ging begrijpen, wát zijn vader van plan was. Zijn vader wou hem voor de wagen binden! Zoals anders de ezel aangespannen werd! Hij rukte, rukte vergeefs.

„Ha-ha,” lachte de man. „De ene ezel voor de andere.” Hij trok de riemen nog wat aan. „En nou maar lopen, hè. En vlug wat ook. Trek aan! Ik ben al veel te laat. Trek aan, óf . . .” De zweep striemde, Mario gilte.

Op dat ogenblik schoot er een vrouw uit het huis op hen toe. „Moeder!” wou Mario roepen, maar er kwam geen geluid uit zijn keel. Als zijn vader nu zijn moeder ging slaan? De angst bonsde in zijn borst. En toen kon hij zijn oren niet geloven.

„Wil die ellendige jongen niet?” riep ze met een schelle, kijvende stem. „Dan zal ik hem wel eens even mores leren! Ga jij naar de druiventerrassen, Alphonso, daar heb ik dieven bezig gezien. Bij de late blauwe, weet je wel? Neem je zweep voor ze mee! Ik ga vandaag wel met de kar, jij kan beter op de druiven passen. Vooruit! Trekken, ezel!” Maar haar boze stem verhinderde niet, dat Mario het knipoogje zag, dat ze hem gaf. De jongen begon iets te begrijpen. Hij begon ook te lopen, de zware wagen moeizaam achter zich voortslepend. De druiventerrassen waren op het allervørste gedeelte van het terrein!

„Dieven!?” hoorde hij zijn vader brullen. „Dieven bij mijn mooiste trossen, die juist rijp zijn geworden! Heb ik ze voor dieven verzorgd en laten groeien?”

„Dat heeft de hemel gedaan,” zei zijn vrouw, „maar daarom hoef je ze nog niet te laten stelen. Wel zès dieven! Wees voorzichtig, Alphonso! Blijf er eigenlijk maar liever vandaan.” Toen rende de man weg zo hard hij kon, het erf over, de kant van de druiventerrassen op. Na enkele ogenblikken konden ze hem niet meer zien.

„Ziezo,” zei de vrouw. „Nou zal ik jou maar eerst eens losmaken. En als jij dan het ezeltje vangt . . .”

Ze had een heel andere stem nu. Ze had de stem, waarmee ze wel eens tegen hem praatte over Zusje, die gestorven was. De kleine Valentia was maar vijf jaar oud geworden.

„Zijn er ècht dieven?” vroeg Mario.

Ze gaf hem geen antwoord. Ze had hem nu helemaal los. Ze zei: „Kùn je het ezeltje vangen? Anders duwen we de kar maar samen. Ik heb een plan. Ik ga vandaag met jou naar de stad.”

Mario's gedachten werkten hard. Hij begreep nu, dat zijn moeder dat over die dieven maar verzonnen had, om zijn vader weg te krijgen. Daarom had ze eerst ook gedaan of ze óók boos en driftig op hem was. Ze had het juist allemaal gedaan om hem. Er kwam een warm, een blij gevoel in hem.

„Je vader heeft er zo'n vreselijke hekel aan, om met de kar te gaan,” zei zijn moeder. „Hij kan goed kweken, maar hij kan slecht verkopen. Is dat ònze ezel?”

Aan de overkant van de weg stond een witte ezelin, met wijde snuivende neusgaten en een zwiepende staart.

„Mariëtta!” zei Mario. „Kom maar hier, Mariëtta, kom maar!” Het ezeltje keek hem onafgebroken aan, maar verroerde zich niet.

„Als je vader nooit meer met de wagen hoefde te gaan,” zei Mario’s moeder, „dan zou hij een veel beter humeur krijgen, dat weet ik haast wel zeker.”

„Laat mij dan gaan,” zei Mario, „het lijkt mij juist leuk.”

„Dat bedoel ik,” zei zijn moeder. „Je bent haast twaalf. Geen kind meer.”

Mario zag opeens hoe blauw de lucht was. Hij riep opnieuw: „Mariëtta! Kom dan! Kom dan bij Mario, Mariëtta, gaan we fijn naar de stad!”

„Durf je?” vroeg zijn moeder. „Of moet ik mee?”

„Ik durf best.”

„Je belt maar aan de huizen of je klopt als er geen bel is, en je vraagt of ze fruit willen hebben. Er ligt ook een bel in de kar. Dan weten ze al dat je er aan komt. Kijk, ik heb er al eens een lijstje van gemaakt, met de prijzen. Je vader brengt altijd veel te weinig geld mee. Hij gaat veel te gauw naar de markt en daar willen ze alles goedkoop hebben. ’t Is zulk mooi fruit.”

„Ik ga wel aan de huizen,” zei Mario. „Kom nou, Mariëtta, we moeten opschieten.”

De ezel was al veel dichterbij gekomen. De jongen dreef het dier nu zachtjes naar de kar toe en het liet zich gewillig inspannen. Zijn moeder reikte hem het lijstje toe.

„Hier, doe je best. Ik wil wel meegaan, maar ik ga liever terug. Om . . . om je vader.”

„Ik red me wel,” zei Mario.

De jongen begreep op dat ogenblik vele dingen. Bovenal begreep hij dat hij moest tonen flink te kunnen zijn. Een zoon, waar zijn moeder wat aan had. En zijn vader ook.

„Ik red me heus wel,” herhaalde hij.

„Je moet maar niet boos op hem zijn.” Zijn moeders stem was zacht. „Hij is veel beter dan hij dikwijls lijkt. Hij houdt van je. Hij . . . hij is zo geworden na het sterven van onze kleine Valentia.”

„Ik ben niet boos,” zei Mario. Hij had het lijstje staan lezen en stak het in zijn broekzak. „Dan gaan we nou maar. Addio, Moeder. Allee, Mariëtta, hort! Vooruit! Ik zal mijn best doen, addio! A rivederci!” (= tot weerziens!) Ze stond hem nog even na te kijken. Haar lippen prevelden een gebed. Toen liep ze rustig terug naar huis en begon koffie te malen.

Toen Mario die namiddag thuiskwam, rammelde hij van de honger. Maar vóór hij op zijn pannetje met dikke groentensoep aanviel, trok hij een dikke knoedel uit zijn zak. In zijn bonte zakdoek had hij zijn geld geknoopt. Hij schoof het zijn vader toe.

„Asjeblief, Vader, de kar is helemaal leeg.”

„Nogal glad! Wou je soms met een volle kar terugkomen?” De man knoopte de zakdoek los.

„Dekselse aap!” riep hij uit. „Zovéél heb ik er nooit voor gemaakt! Hoe heb je dat gedaan?”

Mario grinnikte tegen zijn moeder. „Gewoon,” zei hij, „met een mooi praatje en een appeltje toe voor de kleine kinderen. Dat vonden de vrouwen leuk. Ik heb vandaag wel honderd keer gezegd, dat mijn vader de beste fruitkweker van heel Italië is. Dan kan je wat duurder zijn, hè, en ze willen het tòch hebben.”

„En 't is wáár ook,” zei zijn moeder.

Zijn vader streek met de hand over zijn ogen.

„Ik zou best driè keer in de week kunnen gaan,” zei Mario, „om de andere dag.”

„En ik dan?” vroeg zijn vader.

„Dan hoeft ù natuurlijk nièt!”

„Laten we 't maar eens proberen,” zei zijn moeder.

„Minder granaten en méér citroenen,” zei Mario zakelijk. „Ik kwam citroenen te kort.”

„Heb je ook lopen fluiten?” vroeg zijn vader.

„Nou en òf! Dan loopt Mariëtta veel harder, Vader, echt waar. Fluiten, en bellen. Tingeling-ting-ting! Dan komen ze uit hun huizen lopen en ze lachen.”

„Ik heb die bel nooit gebruikt. Nou, fluit dan voortaan die andere dagen in de tuinen ook maar. Je moeder houdt er van.”

Toen begon Mario aan zijn tweede pannetje soep. Ze had hem nog nooit zo goed gesmaakt. En het was onder het eten daarvan, dat er een gedachte in hem opkwam. Méér dan een gedachte: een plàn. Het kwam door iets, dat hij in de stad had gezien.

Het was eerst nog een vaag plan. Maar in de weken die volgden, werd het hoe langer hoe helderder in hem. En eindelijk, op de 20e december, wist hij precies wat hij zou doen.

Toen zijn moeder die middag de grote schuur in kwam, omdat ze een wasteil nodig had, bleef ze verwonderd staan.

„Wat doe jij nou?” vroeg ze.

Mario keek niet op van zijn werk. „Ik maak een kerstboompje,” zei hij, „dat zet ik morgen op de wagen.” Hij nam een paar mandarijntjes en hing die tussen de takken van een mooi gevormde kleine cypres, die hij achter in de tuinen had uitgegraven en in een bakje gezet. Er hingen al rode appeltjes en allerlei kleine glinsterende zakjes in. Hij nam nu een handvol noten en rolde die door goudstofpoeder.

„Maar dat doen we hier niet, kind!”

„Nee,” zei Mario. „Maar in andere plaatsen wel. En in onze stad ook wel. Die zien er een beetje anders uit, maar dat hindert niet. Toen ik de eerste keer met de wagen ging,

heb ik er al een plaat van gezien in een winkel. En we hebben er op school wel van gelezen.”

„En voor wie is-ie dan?”

„Dat . . . dat weet ik nog niet.”

„Voor jezelf?”

„Nee.” Zou hij alles vertellen, wat hij ging doen? Nee, maar niet. Liever als hij terugkwam morgen.

„Wat zit er in die zakjes?”

„O, hazelnoten en rozijnen en vijgen en paranoten. Van alles.”

Zijn moeder had geen tijd meer, haar werk wachtte. Ze pakte de teil, wierp nog een blik achterom en ging weg. Mario werkte ijverig door. Toen het boompje naar zijn zin klaar was, pakte hij al zijn kistjes en manden vol fruit en begon de kar op te laden. Midden in, op een verhoging, stond het boompje. Het was een alleraardigst gezicht. Voorzichtig gooide hij over alles heen een zeil. Al was vader de laatste tijd veel aardiger, hij moest dit toch maar niet van te voren zien, vond Mario. Als hij morgen terugkwam, met een lege wagen en zonder boompje, zou hij al de lire's uit zijn spaarpot bij het geld doen. Dan kwam vader er niet zoveel aan te kort.

De volgende morgen vroeg ging hij. De kar was zwaar. Zijn moeder stond hem na te kijken, met een glimlach om haar mond. Hij moest Mariëtta helpen en duwde de wagen. Halverwege de stad bleef hij, zoals hij altijd deed, even stilstaan bij het Maria-beeldje dat daar stond, in een nis aan de kant van de weg. Maria droeg haar kindje op de arm. De kleine Jezus strekte zijn armpjes uit en lachte stil. Onwillekeurig knikte Mario tegen het kindje. „Ik ga naar de stad,” zei hij. Hij wou eerst nog meer zeggen, maar het hoefde niet. Hij had opeens het gevoel dat Maria en de kleine Jezus wel wisten wat hij van plan was.

In de stad ging hij een andere weg dan gewoonlijk. Niet de brede straten, niet langs de grote huizen. Hij zocht de kleine smalle straatjes, waar hij haast nooit wat verkopen kon, omdat het goedkoopste fruit de moeders, die hiër woonden, nog te duur was. Maar vandáág!

Op het kleine ronde pleintje, waar veel van die straatjes op uitkwamen, ging Mario staan. Er dromden dadelijk kinderen om hem heen, die nieuwsgierig en verbaasd naar het mooie boompje staarden. Mario luidde zijn bel en riep: „Vandaag gratis fruit voor alle kleine kinderen! Vandaag gratis fruit voor alle kleine kinderen! Om der wille van de geboorte in Bethlehem! Vandaag gratis fruit . . . !” en hij reikte ieder kind twee vruchten toe. Tegelijkertijd keek hij scherp toe. Want had hij zich niet voorgenomen het boompje te geven aan het liefste kind dat bij zijn wagen komen zou?

Het ging als een lopend vuurtje rond. Uit de kleine huisjes renden ze aan. De bellenjongen! De bellenjongen geeft gratis fruit! Omdat het haast Kerstmis is! Hier! Mij ook! Ik ook! Ik heb nog niets!

Mario gaf, en gaf, en gaf, en gaf, en keek ze één voor één scherp aan. Soms dacht hij: „Diè!” Maar dan zag hij weer, hoe juist dit kind een kleinere opzij duwde en er niet om gaf dat het viel. Een ander probeerde twee keer wat te krijgen. Een derde wou zelf in de kisten graaien. Een vierde drong zich wild en vloekend door de anderen heen. Een vijfde wou er vandoor gaan met de bel. Naar het mooie boompje keken ze niet meer, het was niets dan begerigheid wat hij zag. En toen na verloop van tijd alle kistjes en manden leeg waren, stond het boompje eenzaam op de wagen — Mario had geen enkel kind lief genoeg gevonden om het er aan te geven. Een beetje triest zette hij Mariëtta aan tot

lopen. Hij moest nu maar naar huis gaan. 't Was toch wel fijn, dat ze allemaal dat fruit hadden gehad, die kinderen die nooit zo iets kregen . . .

Maar Mario float niet op de terugweg. Hij had het zich anders voorgesteld. Hij had alle kinderen blij, maar één kind stralend blij willen maken. Eén kind dat de liefste zou zijn geweest. Nu moest hij thuis het boompje maar weer aftuigen en het weer in de grond zetten. „Hrrrt! Mariëtta! Loop een beetje harder!” Maar het ezeltje vertraagde haar gang, en tenslotte bleef het stilstaan.

Mario keek om zich heen. Nee maar, die Mariëtta toch! Wat een schrandere ezeltje was ze! Ze was blijven stilstaan, omdat ze hier altijd even stil stonden, bij het Mariabeeldje en het Jezuskindje in hun nis aan de kant van de weg. De zon viel over Maria's blauwe mantel en het kindje lachte stil.

En opéens viel alle teleurstelling van Mario af. Het werd licht binnen in hem. Er waren maar twee dingen die hij denken kon. Het eerste was, dat hijzelf, als hij ook bij die kinderen in de stad had gehoord, precies eender zou hebben gedaan als zij. En het tweede was, dat hij zijn boompje aan het kindje Jezus ging geven.

Hij streelde Mariëtta, omdat ze was blijven stilstaan, en tilde het boompje van de kar. De appeltjes, de mandarijnen, de zakjes en de noten bengelden zachtjes en vriendelijk heen en weer. Mario deed het hekje van de nis open en zette het boompje aan de voeten van Maria neer.

„Alstublieft,” zei hij, „voor het kindje. Omdat het de liefste is van ons allemaal.” Toen sloot hij het hekje weer. Mariëtta begon vanzelf weer te lopen. Mario sprong op de lege kar en float. Een half uur later was hij thuis.

„De kar leeg?” vroeg zijn vader.

„Ja, maar ik heb vandaag alles weggegeven, omdat het Kerstmis wordt. In de kleine straatjes. Ik zal u mijn spaarpot geven.”

Zijn vaders lippen knepen zich samen en zijn handen balden zich tot vuisten. Heel even maar. Toen ontspanden ze zich weer.

„Zo?” zei hij, „zul je mij je spaarpot geven? Maar niet meer dan de helft er van, versta je. We zijn toch tegenwoordig de firma Astugo en zoon, waar of niet?”

Op dat ogenblik wist Mario met grote zekerheid, dat hij, hoe oud hij ook worden zou, deze dag van vandaag nóóit zou vergeten.

Aletta zoekt het Kerstkind

M. H. G R A A F F - B R E S T E R S

Uit de grauw-grijze lucht drenst een kille regen. De kale bomen, de huizen, de tuinhekken — ze staan in deze buitenwijk van de stad te glimmen en te druipen. De enkele voorbijgangers in de stille straten haasten zich, diep weggedoken in hun jassen naar huis, veilig naar de warme kachel.

En niemand schijnt het kleine meisje op te merken in het grijze jasje met de capuchon, dat daar met een pop stijf in de arm geklemd, zo parmantig voortstapt alsof het het mooiste weer van de wereld is. O, ja, als die mensen uit de buurt opgelet hadden, zouden

ze haar wel hebben herkend. Want wie kent haar niet? De vijfjarige Aletta van de dokter met het vlassig blonde piekhaar en de bijna altijd lachende bruine kijkers. Aletta, die in het grote huis op de hoek woont met de rood en groen geverfde luiken. Maar niemand let er op. Iedereen heeft het veel te druk met zijn eigen zaken, want het is de dag voor Kerstfeest. En zo merkt niemand hoe Aletta de grote laan afloopt, die naar buiten voert en dan zonder aarzelen rechtsaf slaat, de richting van het bos in. Het is hier nòg stiller. Slechts nu en dan snort een auto voorbij op de grote weg, die terzijde van het bospad ligt. Oef, wat is het hier modderig. Aletta's voetjes zakken hier en daar helemaal weg in het slijk, maar ze trekt zich er niets van aan en moddert dapper door. Ze neuriet een liedje, een Kerstliedje; „Herders, hij is geboren, in 't midden van de nacht”.

Het klinkt een beetje vals, maar dat hindert niet; je kunt er lekker op lopen en zo schiet je goed op ook, want ze moet nog ver . . . zo ver . . . ze weet het zelf niet eens precies. De lichtjes zullen wel al branden, als ze aankomt en alle andere kinderen zijn dan al naar bed, dat is wel zeker. Ze voelt even in haar zak. Een lekkere dikke appel zit erin – maar die is voor straks als ze honger krijgt. Ze heeft hem thuis stilletjes van de schaal gepakt; voor één keertje mocht dat wel, dacht ze. 't Is immers voor het Kerstkindje . . .

Ja, voor 't Kerstkindje, want Aletta van de dokter is op weg naar het kindje in de kribbe. Vandaag is het de dag voor Kerstfeest en de juffrouw op school heeft gezegd, dat iedereen de weg naar het Kerstkind moet kunnen vinden en het moet bedanken, dat het zo goed voor ons is. En daarom is Aletta op stap gegaan, zo alleen in de regen. Ze gaat het kindje Jezus zoeken.

Moeder was boven op zoek naar de Kerstboomversierselen vanmiddag, en toen is ze er stilletjes tussenuit geglipt – stilletjes, want in haar hart was ze toch wel een beetje bang dat Moeder het niet goed zou vinden, zo alleen. En haar pop heeft ze meegenomen. „Willie Wip” heet die pop, omdat hij zo'n leuk wipneusje heeft . . . 't Is de mooiste van al haar poppenkinderen en die zal ze nu aan het Kindje geven, die mag haar houden. „Je moet eigenlijk alles aan het Kindje willen geven,” heeft de juffrouw gezegd, „net als die drie wijze koningen, die goud gaven en wierook en myrrhe.”

Toen wist Aletta het ineens. Zij zou het Kindje een van haar poppen geven, dat was nog veel mooier dan goud. Ze had nog wel even gearzeld wie het zou zijn, maar tenslotte had ze toch besloten de mooiste en de liefste te geven. „Voor het Kindje Jezus mocht dat wel,” vond ze. „Die zou Willie Wip ook wel erg mooi vinden.”

Het is net of het nu al een beetje donker begint te worden op het bospad en de weg is wel heel erg lang. Aletta wordt moe en tuurt verlangend in de verte of er nog geen huizen te ontdekken zijn. Daar ergens moet het Kindje toch wonen; daar zijn de dennebossen met de Kerstbomen. Ze zijn er met Vader wel eens langs gekomen met de auto, maar toen leek het veel dichterbij. „Dat zijn de kerstboombossen” had Vader toen lachend gezegd en Moeder had hij daar een huis, terzijde van de weg aangewezen met de woorden: „Daar is het huis van Betlem.”

Dat had Aletta goed in haar oren geknoopt: „het huis van Bethlehem.”

Ze wist het huis wel niet precies meer, maar als ze er eenmaal vlakbij was zou ze het vast wel vinden, dacht ze. En daar zou dan het Kindje Jezus zijn. Ze vond het heel begrijpelijk, dat dat huis in de Kerstboombossen stond. Ze kon ook niet weten, dat „Betlem” die vader bedoelde een rijke boer was, een meneer Betlem, die eigenlijk niets met het Kerstkindje in Bethlehem te maken had. Betlem en Bethlehem, het was voor Aletta hetzelfde; daar woonde het Kindje Jezus!

„Hoe ver zou het nu nog zijn?” Het werd nu toch wel een beetje griezelig in het bos.

De bomen zwiëpten heen en weer in de bolle wind en zo nu en dan struikelde ze bijna over een op de weg hangende tak. Het werd nu ook werkelijk al een beetje donker of leek dat alleen maar zo? Plotse-ling stond ze stokstijf stil. Rechts van haar, door het bos, zag ze vaag een gestalte naderen, een man.

Angstig drukte Aletta zich tegen een boom. Wat deed die man? Kwam hij op haar af? Stel je voor, dat hij haar kwaad deed! Allerlei gedachten over boze vreemde mannen spookten in haar hoofd rond. De man kwam naderbij! Een man met een pet op! Net als de hout- hakker uit het prentenboek. O, als hij haar eens... hoor, de dode tak- ken kraakten onder zijn voeten. Nu was hij vlakbij. Aletta hield de adem in. Krak, krak deden de takjes...

Gelukkig... Aletta zuchtte verlicht, hij was voorbij. Ze bleef nog even staan, en zag hoe hij links de weg insloeg. Nu hij haar geen kwaad gedaan had, bedacht ze opeens, dat hij misschien helemaal zo slecht niet zou zijn. Ja — misschien wist hij de weg naar het Kerstkindje wel. Dat ze daar niet eerder aan

gedacht had. Weet je wat? Ze zou hem volgen. Misschien kwam ze er dan vanzelf. En de kleine voetjes van Aletta repten zich heel snel om die grote man met z'n lange benen in te halen. Ze holde bijna. Gelukkig was het pad hier niet zo modderig meer. En opeens — ja, daar zag ze een lichtje — en nog een en nog een. O, en daar had je de lichten van de grote weg ook; die waren ineens gaan branden. Nu was ze dan toch werkelijk dicht bij de huizen van het Kerstbos. Aletta juichte bijna. „We komen er, hoor” fluisterde ze tegen haar pop en ze was ineens vergeten, hoe koud, moe en nat ze eigenlijk wel was.

De grote man, die voor haar uitgelopen had, zag ze al niet meer, maar Aletta had hem nu immers niet meer nodig. Nee, nu wist ze het wel. Hier ergens had Pappie het huis van Betlem aangewezen, hier begonnen ook de grote dennebossen, dicht en donker. Nu, met het licht van de grote weg schemerend door de bomen, kon ze dat duidelijk zien. En met flinke passen liep ze door, de weg op naar de lichtjes.

En dan, even later, is ze bij de berm van de grote weg. Hier kan ze alles goed zien. Hier is het ook zo stil niet meer, want telkens snorren links en rechts de auto's voorbij met hun flitsende koplampen. En verder loopt Aletta; een klein meisje in een grijs regen-

jasje, net een kleine grijze boskabouter. Steeds langzamer loopt ze, want ze is toch wel erg moe en haar voeten zijn zo nat. Het is allemaal wel veel verder, dan ze gedacht had. Maar eindelijk, eindelijk is ze er dan toch; de lichtjes, die ze in de verte gezien heeft, zijn dichterbij gekomen; ze komen van drie kleine huisjes, die daar naast elkaar aan de rand van de grote weg staan. Kijk, voor het raam van het middelste huis staat zelfs een kerstboom. Voorzichtig stapt Aletta het tuintje van het eerste huis in en tuurt naar binnen. Een kleine kamer ziet ze; in een leunstoel een oude vrouw; ze breit! Ze heeft een bleek gerimpeld gezicht en een lange spitse neus; niets vriendelijk kijkt ze. Nee, dan kan hier het Kindje niet zijn, beslist Aletta; anders zou die vrouw wel vrolijker kijken. Het tweede huis misschien? Kijk, daar zijn twee kinderen bezig de kerstboom te versieren, een jongen en een meisje. Hier is feest, hier zal het zijn, denkt Aletta en heel stilletjes drukt ze haar neus tegen de ruiten.

Hè, ze verlangt opeens naar huis; daar is het nu ook warm en gezellig net als hier, met de geur van dennegroen en vers gebakken appelbollen.

„Zeg, waar heb je dat zilveren klokje nou weer gelaten?” hoort ze de jongen opeens ongeduldig zeggen. „Weet ik het, 'k heb het nog niet eens gehad,” bromt het meisje, terwijl ze een grote glinsterende bal in een van de takken vasthaakt.

„Welwaar, je had hem daarnet. Jij maakt ook alles weg.”

„Nietes; ik had 'm niet.”

„Welles.”

„Nietes.”

Boos klinken hun stemmen. „Ik ga 't aan moeder zeggen, hoor,” gilt het meisje en met een slag valt de deur achter haar dicht. „Bah, zo'n driftkop,” hoort Aletta de jongen mompelen.

„Bah,” denkt ook Aletta; de tranen schieten haar in de ogen; ze had nu toch zo gehoopt het Kindje hier te vinden.

Het derde huis is een bakkerij. Ze snuift de geur van vers gebakken brood op; hè, ze heeft honger. Zou ze de appel opeten? Nee, nog even wachten tot ze bij het Kindje is; 't kan toch immers niet ver meer zijn.

„Hé, wat doe jij hier?” Een lang meisje van een jaar of veertien, een broodmand aan de arm, staat opeens naast haar en kijkt Aletta uitdagend aan.

„Ik... ik zoek het Kerstkindje,” antwoordt Aletta bedremmeld.

„Het Kerstkindje?” Het meisje schiet in een hoge lach. „Ja zeker, dat zul je hier wel vinden,” spot ze, en dan wat vriendelijker: „Waar woon je eigenlijk?”

„Ginder.” Aletta wijst vaag in de verte.

„Nou, ga dan maar gauw naar je moeder toe,” zegt ze scherp, „want als 't donker wordt verdwaal je helemaal. Wacht, misschien kan Kees je effe brengen.” Op hetzelfde ogenblik schiet ze de winkel in en

Aletta hoort haar schelle stem „Kee . . . ees” door de winkel schallen. En meteen zet ze het op een lopen. Ze is bang voor dat meisje met haar scherpe stem, bang ook voor Kees, die haar misschien ook wel zal uitlachen. En ze wil ook helemaal niet naar huis; ze wil naar het Kindje en ze zal het vinden ook. Het is er immers; Vader heeft het zelf gezegd. En voort holt ze; zomaar in het wilde weg de richting van het bos weer in, tot ze opeens hijgend stilstaat. Ze staat wéér voor een huis; een huis met een groot bord op de muur. Aletta kan wel niet lezen wat erop staat, maar ze herkent het toch; dit huis moet een café zijn. En dan is ze voor een ogenblik weer alle moeheid vergeten. Een café . . . een herberg . . . Maria en Jozef waren ook bij een herberg gekomen . . . en daar was geen plaats voor hen . . . maar dan moet het Kindje hier ook in de buurt zijn. Dat is zeker!

Zou ze nu naar binnen gaan en het vragen? Kijk, daar komt juist een man de deur uit. Aletta schrikt . . . nee, ze durft niet. Stel je voor, dat die man haar ook terug wil brengen naar huis, net als dat meisje van de bakker. Nee, dan maar liever alleen; het is nu toch vlakbij. Ze loopt om het café heen en jawel hoor, daarachter ziet ze weer een licht, weer een huis. Ze loopt er op af. Een houten huis is het. Ze kan het nu duidelijk zien. Het lijkt wel een grote houten stal.

Er straalt licht naar buiten. Rood-geblokte gordijntjes zeggen: „Kom maar binnen; 't is hier warm en gezellig.” En als Aletta haar neus tegen het koude raam drukt en naar binnen tuurt, ziet ze iets — iets waar ze aldoor naar verlangd heeft, de hele weg al. Ze geeft een kreet van vreugde. Moeheid, kou, honger, 't is allemaal vergeten en ze bonst hard op de deur van het huisje. Maar er komt niemand. Ze gaat op haar tenen staan, maar de bel is te hoog, ze kan er niet bij. Ze bonst nog eens. Dan maar eens aan de andere kant proberen. Ja, kijk daar is ook een deur. Ze licht de klink op en ja, hoor . . . de deur gaat piepend open; een zacht schreien klinkt haar tegemoet en dan is Aletta niet meer te houden. Ze holt met haar vieze moddervoetjes dwars door de vreemde kamer heen naar de plaats waar het geluid vandaan komt; 't is een rose wiegje; ze heeft het van

buiten al gezien. Hier heeft ze het Kindje dan toch eindelijk gevonden. „Dag, Kindje,” zegt ze zachtjes, terwijl ze zich nog een beetje nahijgend over het wiegje buigt. Het kleine kindje met de grote blauwe ogen kijkt haar verwonderd aan en dan — heel eventjes — plooit zich een lachje om het kleine mondje. Aletta ziet het; Aletta lacht ook. Zachtjes aait ze met één vinger langs de rose babywangetjes.

„Hier, jij mag Willie Wip hebben,” zegt ze en met een beslist gebaar zet ze haar poppekind, dat ook al druipnat is, aan het voeteneind van het wiegje. „Ik ga naast je zitten,”

vervolgt ze en ze pakt een laag krukje, dat wel voor haar gemaakt schijnt, „en ik zal voor je zingen — een Kerstliedje . . .” En ze begint: „Herders hij is geboren in 't midden van de nacht”. Maar vreemd — ze weet het niet meer verder. 't Is of ze de woorden en de wijs vergeten is. Nog maar eens beginnen: „Herders hij is geboren . . .”

Steeeds zachter, langzamer klinkt Aletta's stem, totdat ze met haar hoofdje voorover op de wieg in slaap valt en wegdroomt. En het wordt stil in de kamer; de baby slaapt ook en je hoort alleen het getiktak van de klok en het gedrup van de regendruppels uit Aletta's manteltje, die een plasje vormen op de houten vloer. Aletta droomt.

Maar dan opeens slaat de deur open; een jonge vrouw komt binnen; ze heeft een blauwe shawl om haar hoofd geknoopt voor de regen en een boodschappenmand aan de arm. Een ogenblik staat ze verschrikt stil; ze ziet de modderspatten in de kamer en daar, bij de wieg van haar zontje, het vreemde kind in het grijze jasje. Dan loopt ze snel naar de wieg; als ze het kindje maar niets gedaan heeft. Maar juist als ze bij de wieg komt en ziet hoe haar baby heerlijk ligt te slapen, kijkt Aletta op . . .

„O, ik heb geslapen,” zegt ze, terwijl ze haar ogen uitwrijft en nog voor de moeder iets zeggen kan, voegt ze er aan toe: „En jij bent zeker Maria?”

De vrouw kijkt haar verbaasd aan. „Hoe weet je dat?”

„Pappie heeft 't verteld; hij zei dat hier het huis van Bethlehem was. Maar ik kon het eerst bijna niet vinden.” „Het huis van Bethlehem?”

„Ja, daar is het kindje Jezus toch geboren? De juffrouw heeft het zelf verteld.” Aletta kijkt de vrouw, die haar met verbazing aanziet, trouwhartig in de ogen. „En U hebt een blauwe doek, net als Maria op het plaatje.” „Dus je dacht,” antwoordde de moeder langzaam, „dat dit het kindje Jezus was . . . en ik . . . Maria . . . ?”

„Ja.” Aletta aarzelde. „Het is toch waar? En dan een beetje angstig: „Dit is toch het Kindje? Anders moet ik nog verder . . .”

Maar het was of de vrouw haar ineens begreep. „Nee, je hoeft niet verder,” zei ze met een glimlach; „kom maar mee.” En ze pakte het natte meisje bij de arm. „We zullen je eerst je jas eens uittrekken; je bent helemaal nat en koud.”

„Ja, en ik heb honger” bekende Aletta. En toen kwam het hele verhaal, van het weglopen thuis, van de griezelige man op de weg, van de drie huizen, waar ze langs gekomen was, van het café en hoe ze het kleine Kindje hier nu toch gevonden had.

De vrouw luisterde en glimlachte alleen zo nu en dan even. „Hier, eet dit maar op,” zei ze, terwijl ze Aletta een bordje met een dikke snee brood toeschoof. „Dan ga ik je vader opbellen. Ik ken hem goed. 't Is onze dokter en ik ben bang, dat hij erg in angst zit over zijn kleine meisje. Stel je voor, ze denken vast dat je verdwaald bent.”

Ja, daar had Aletta nog helemaal niet aan gedacht en ze schrok even bij de gedachte, dat ze nu thuis misschien wel heel verdrietig zaten te kijken.

„Ja, gaat U maar gauw,” zei ze, „en zegt U, dat ik gauw thuiskom?” De vrouw had de blauwe doek weer om het hoofd geslagen en trok nu de deur achter zich dicht. De boodschappenmand stond nog onuitgepakt bij de deur.

Aletta keek de kamer rond. Leuk was het hier. Keuken en kamer tegelijk. Op de kachel stond een grote pan soep te pruttelen. Op de houten vloer lag een grote geelgeblokte mat, waartegen de eenvoudige rieten meubels goed uitkwamen. Opzij was een soort houten aanrecht getimmerd, waarboven glanzend groene pannen prijkten. Het zag er alles nieuw en vrolijk uit. Maar daar zwaaide weer de deur open en Aletta riep een „Ooh” van verbazing, want daar kwam de man met de pet binnen, de man uit het bos, waar ze zo bang voor geweest was. „Dat was dus Jozef” en ze wilde hem juist tegemoet

gaan, toen de man met een verwonderd wenkbrauwfronsen, een beetje streng, vroeg: „Wat kom jij hier doen? Waar kom je vandaan?”

Aletta lachte; ze was niets verlegen en antwoordde vrolijk: „Ik kwam naar het Kindje Jezus kijken, hier in de wieg.”

„Het Kindje Jezus?” De man begon te lachen. „En je dacht dat je dat hier vond?” En Aletta's verschrikte ogen ziende: „Het Kindje Jezus is heel lang geleden geboren; dat kun je nu niet meer vinden hoor, nergens!”

„En de juffrouw heeft gezegd . . .” begon Aletta hortend, maar de rest van haar zin ging verloren in een heftig snikken; de teleurstelling was te groot. Juist op dit ogenblik kwam de vrouw binnen; ze keek naar het verlegen gezicht van haar man en van hem naar de snikkende Aletta en meteen begreep ze, wat er aan de hand was. Ze ging naar het kind toe, streelde het even over het haar en zei: „Nu moet je 's goed luisteren. Wij zijn heel blij, dat je gekomen bent om naar ons kindje te kijken — maar het Kindje Jezus is het niet, dat kan ook niet, want dat is er niet zomaar voor ons alleen, maar voor alle mensen van de hele wereld. Als je stil bent zullen we 't verhaal eens lezen.” En ze gaf haar man een wenk: „Wil jij het lezen uit de kinderbijbel?”

De man bromde wat: „Weet niet, waar die is . . .” Maar even later, na wat zoeken in de kast, kwam hij toch met een groot boek terug en, zich aan de tafel zettend, begon hij te lezen. Van de herders en de engelen op het veld las hij en Aletta luisterde. Ja, zoiets had de juffrouw toch ook wel verteld; het was een prachtig verhaal.

Maar het verhaal kwam niet uit, want midden onder het lezen werd er gebeld. En ja hoor, daar stapte Vader binnen. Aletta vloog hem om de hals. „O, Pappie . . .” Maar toen ze verder wilde gaan, kwamen toch weer de tranen en als een heel klein meisje zat ze even later bij hem op schoot. „Ik dacht zo, dat ik het gevonden had,” zuchtte ze nog na, toen vader het hele verhaal bij horten en stoten gehoord had van z'n dochtertje en van de vrouw tegenover hem, die nu het kindje uit de wieg genomen had en zacht koesterend tegen zich aanhield.

„Maar je hebt het eigenlijk ook gevonden, Aletta,” zei Vader, want in ieder kindje zie je iets van het Kerstkind. Je hebt zelf gezien hoe lief dit kindje is en hoe blij zijn vader en moeder ermee zijn. En Jezus is nu gekomen om niet alleen de vader en moeder, maar om alle mensen blij te maken.” „O.” Aletta begreep het nog niet helemaal.

„Wij zijn ook blij dat je gekomen bent,” zei de vrouw zacht en met een blik naar haar man: „Nu zullen we het Kerstverhaal tenminste weer eens lezen; anders waren we het misschien vergeten. Je bent een kleine Kerstengel geweest, Aletta.”

Aletta keek haar verrast en ongelovig aan. „'t Kindje mag mijn pop toch houden.” besliste ze toen onverwacht; „ik kan hem toch niet aan Jezus geven en hij is wel heel erg lief.”

Later in de auto, toen ze afscheid hadden genomen van de mensen in het vriendelijke houten huisje, legde Aletta even haar handje op Vaders arm en vroeg ernstig: „Pappie, maakt Jezus niet alle mensen blij met Kerstfeest?” „Hoezo, kind?”

En toen kwam het verhaal van de oude vrouw die zo boos keek van de kinderen die ruzie maakten en van het bakkersmeisje dat haar uitlachte.

Vader minderde zijn vaart wat en zweeg even. „Tja,” zei hij toen. „dat is ook vreemd, maar Jezus kwam ook om die mensen blij te maken, juist die, maar ik denk dat ze nog niet hebben begrepen, dat we Hem niet ver hoeven te zoeken, in de Kerstboombossen of ergens anders.” En peinzend zei hij: „Misschien is dat ook wel onze schuld.”

Hij keek Aletta eens aan, maar die luisterde al niet meer. Ze stuurde door de voorruit van de auto en fluisterde: „Nu zijn we gauw thuis; nu is het echt Kerstfeest.”

De vreemde gasten

D. A. CRAMER-SCHAAP

De geschiedenis die ik jullie nu ga vertellen is waar gebeurd. Ik heb hem uit de mond van Hannelore zelf gehoord, en er voor jullie een verhaaltje van gemaakt. Hier is het dan.

„Het is net of, sinds Moeder weg is, de prettige dingen zo prettig niet meer zijn,” dacht Hannelore.

Daar had je bijvoorbeeld het mooie cijfer voor rekenen van vanmorgen. Alle sommetjes goed! Prettig was het natuurlijk. Maar anders zou ze om twaalf uur hard naar huis zijn gelopen om het Moeder te vertellen. Maar je liep toch niet hard om het Else in het oor te fluisteren? Else zou zeggen: „Leuk, hoor!” en doorgaan met in de soep te roeren. Maar Moeder zou de soep de soep laten, en haar op schoot nemen, enkel en alleen omdat zij net zo blij was als Hannelore zelf! Nu Moeder in het sanatorium lag, deed Else de huishouding.

Zij deed het zo goed zij kon. Maar Moeder miste je altijd, in alles.

En hoe moest het morgen met het Kerstfeest gaan?

Er zou wel een kerstboom zijn, net als andere jaren.

Vlak voor Moeder wegging had zij de dozen met de zilveren ballen nog van zolder gehaald. „Denk erom, dat je voorzichtig bent met de piek,” had zij tegen Else gezegd.

Maar de boom stond er nog niet eens, terwijl het morgen toch al Kerstavond was. Och, zonder Moeder zouden de ballen vast zo mooi niet schitteren. De kerstkoekjes zouden vast zo lekker niet smaken, en de cadeautjes . . . daar durfde ze niet eens aan te denken. Hannelore zuchtte. Een diepe zucht, die meester naar haar deed kijken.

„Moet je onder het vertellen van het Kerstverhaal zuchten?” zeiden zijn ogen. Ze kreeg een kleur. Ze wilde niet meer afdwalen.

Meester kon prachtig vertellen. Hannelore was er meteen weer helemaal in. Hij beschreef hoe Jozef en Maria van de ene herberg naar de andere liepen. Overal werden ze weggestuurd. „Geen plaats,” heette het hier, en „helemaal vol” daar. De waard van „Het witte lam” stuurde ze door naar „Op Hoop van Zegen” en de waard van „Op Hoop van Zegen” sloeg de deur voor hun neus dicht.

Hannelore zag het voor zich.

Die arme mensen! dacht ze. Als ze bij ons geklopt hadden, zou Moeder ze hebben binnen gelaten. Vást!

Weer dwaalden haar gedachten af naar Moeder. Vader was niet uit de oorlog teruggekomen, daarom had Moeder alles alleen moeten doen en was zij zo moe geworden. „Rust!” had dokter gezegd. Ja, en toen was ze weggegaan en hadden ze de kinderen verdeeld. De boer van de „Zonnehoeve” had Ewald genomen, die was al veertien en kon aardig meehelpen. Inge en Christl waren bij Oom en Tante in de stad. Omdat Oma ziek was, konden Else en Frans daar niet zijn, maar Opa kwam elke dag kijken hoe het ging en of Else wel goed voor haar en haar kleinste broertje zorgde.

Daar begon de schoolbel te luiden, net op het ogenblik dat het Kindje in de kribbe lag. Nog even vertelde meester door. De herders en de Koningen hoorden er toch ook nog bij! Anders was 't het Kerstverhaal niet.

Daarna ging meester bij de deur staan. In een lange rij gingen de kinderen langs hem. Hij gaf elk kind een hand. „Een gelukkige Kerstmis,” wenste hij hun toe. Haar kneep hij in de wang en zei: „Niet te veel piekeren, hoor! En thuis maar alles net zo doen als Moeder het zou willen!”

Langzaam liep Hannelore naar huis. Hun boerderijtje lag wel een half uur lopen buiten het dorp.

De wind was koud. De plassen waren bevroren en ijspegels hingen aan de leuning van de brug over de beek.

Ze brak er een af en zoog er op. Maar hij smaakte lang zo lekker niet als het ijsje waarop Oom Jacob hen 's zomers wel tracteerde als hij op bezoek kwam. Ze ging het tuinhok door en liep over het hardbevroren paadje.

Als Moeder nu toch eens onverwachts thuis gekomen was, dacht ze. Het kon toch! Morgen was het Kerstavond. Wat zou dat een Kerstverrassing zijn! Dan hoefde ze verder helemaal niets meer te krijgen: geen boom en geen lekkers en geen geschenken!

Opeens begon ze vlugger te lopen. Haar hart bonsde toen ze even wachtte voor zij de klink oplichtte.

Haastig keek ze de keuken rond. Nee hoor, Moeders stoel was leeg. Ook Els en Fransje waren nergens te bekennen. Het water in de ketel op het fornuis stond over te koken. En wat een nare lucht rook ze! O natuurlijk! De aardappels stonden aan te branden! Ze trok haastig de pan naar zich toe en zette hem in de gootsteen.

Waar was Else nu toch? Het leek wel of zij haastig weggelopen was en alles zo maar had laten liggen.

„Els! Frans!” riep ze. Maar geen antwoord!

Besluiteloos stond ze in de pan te kijken. Moest daar nu water op?

Daar ging de deur open, het was Els. Ze had een hoogrode kleur, net of ze hard gelopen had. Ze rook niet eens de aangebrande lucht.

„Je raadt nooit wie er in het bakhuis zijn!” zei ze.

„Frans en Moeder?”

Els schudde haar hoofd. „Wel nee, meid. Moeder is toch immers in het sanatorium. Daar kom je zo maar niet uit. En Opa heeft Frans meegenomen. Die mag daar met Kerstmis blijven.”

Net toen ze weg waren werd er op de deur geklopt. Ik had hem op slot gedaan. „Dat moet je altijd maar doen als je alleen bent,” heeft Opa gezegd. Toen ik open deed, zag ik een man en een vrouw staan. Ze zeiden dat ze vluchtelingen uit de Oostzone * waren.

„Mogen we niet even rusten?” vroegen ze, „we zijn zo moe.”

„Heb je ze toen binnengelaten?”

„Dat durfde ik niet. Maar ik heb ze naar het bakhuis gebracht. Daar zitten ze nu. De vrouw heeft haar schoenen uitgetrokken. Haar voeten waren helemaal kapot. Nu weet ik niet wat ik doen moet.”

Hannelore dacht na. „In het bakhuis is het koud,” zei ze.

Opeens moest zij aan meesters verhaal denken. Net zo hadden ook Jozef en Maria voor de deuren gestaan. Eindelijk waren ze in een stal terecht gekomen waar het ook koud was. Zo mochten zij niet doen. Moeder zou die mensen toch zeker ook in de warme kamer gelaten hebben.

„Je moet ze hier halen,” zei ze beslist.

* Het door de Russen bezette deel van Duitsland.

Onzeker keek Else haar aan. „Dat zal Opa nooit goed vinden,” zei ze.

„Maar Moeder well! Morgen is het toch immers Kerstavond! Wou jij ze in de kou laten, zoals Jozef en Maria? We moeten ook eten voor ze koken. Ze hebben natuurlijk honger.”

„Geloof je?” zei Else. Ze was al half gewonnen. Dat koude bakhuis had zij toch ook akelig gevonden.

„Haal jij ze maar,” besloot ze. „Maar waarom staan de aardappels in de gootsteen? Heb jij dat gedaan?”

Maar Hannelore hoorde het niet eens. Ze was de deur al uit. In het bakhuis zag ze een man en een vrouw naast de koude oven zitten. De vrouw droeg een zwarte hoofddoek, zoals de meeste vluchtelingen. Zij had grijs haar en een vriendelijk gezicht.

De man was groot. Een koffertje stond naast hem.

Ze was toch wel wat verlegen.

„Gaat U maar met me mee,” zei ze.

De mensen keken helemaal niet verbaasd. De man nam het koffertje op. De vrouw strompelde een beetje. Dat kwam zeker van de kapotte voeten.

In de keuken zat Else aardappelen te schillen.

„Gelukkig maar,” dacht Hannelore.

Er stonden vier borden op tafel. In de koekepan siste boter en het was er lekker warm.

„Dat is lang geleden dat ik aan een tafel gegeten heb,” zei de vrouw.

De man knikte.

Wat was het nu opeens gezellig in de keuken. Zo gezellig was het na Moeders vertrek nog niet geweest.

Else had het druk. Die liep maar heen en weer. Toen eindelijk het eten klaar was, kreeg ze pas rust.

Uit zichzelf vertelde Hannelore van Moeders ziekte, van de andere kinderen en dat Frans al zo'n grote jongen werd en nu bij Opa in het dorp logeerde.

De vrouw hielp mee afwassen, terwijl de man zat te dommelen in zijn stoel. Het was of zij elkaar al jaren kenden.

Toen alles netjes opgeruimd was, zaten ze gezellig met elkaar om de tafel.

Buiten was het zacht beginnen te sneeuwen. Hannelore keek er naar. Ook de vrouw had het gezien.

„Het is tijd dat we weer opstappen,” zei ze met een zucht. „Ik zal nooit vergeten hoe we hier samen gegeten hebben. We wensen je een gezegende Kerstmis en dat je Moeder weer gauw thuis mag komen.”

„Ja,” knikte de man. Hij stond op om zijn koffertje te halen dat naast het fornuis stond. Else keek Hannelore aan en Hannelore Else.

Zij dachten hetzelfde.

„Het sneeuwt,” zei Hannelore.

„Als jullie misschien hier willen blijven,” zei Else.

De vrouw, die juist haar oude versleten mantel van de haak genomen had, liet hem zinken.

„Als je Opa dat maar goed vindt,” zei ze.

„Vast,” zei Hannelore, hoewel ze daar helemaal zo zeker niet van was.

„Maar hebben jullie wel plaats?”

„In Moeders bed,” zei Else „dan kan Uw man in Moeders kamer op de bank slapen.”

„In een bed slapen!” zei de vrouw. „In een heus bed!”

Er stonden tranen in haar ogen.

„Mogen we dit wel aannemen?” vroeg de man. Maar Else was al weg, lakens en slopen halen.

Met zijn vieren gingen ze in optocht naar Moeders slaapkamer.

Toen Else de deur open deed, bleven ze op de drempel staan kijken.

Het was een mooie kamer. Het rook er een beetje muff, omdat hij in lang niet gelucht was.

Over het bed lag een hagelwitte kanten spreij en er stond een kachel.

„Die zullen we aanmaken,” zei Else.

„Dat zou Moeder ook gedaan hebben,” zei Hannelore.

Nu kregen ze het weer erg druk. Maar deze drukte was even prettig als het inpakken van Kerstpakjes.

„Ik zou meeren wel naar bed willen gaan,” zei de vrouw, toen de bedden opgemaakt waren.

„Zonder eten?” vroeg Else.

„Het is pas vijf uur,” zei Hannelore.

Ze aten samen nog brood en
Else zette koffie. Dat gebeurde
anders alleen op zondag.
Om zeven uur waren de gasten
niet meer te houden. Ze wilden
naar bed.

Ook Else en Hannelore gingen
die avond vroeg slapen.
Ze voelden zich blij en tevreden.

„Maar laten we er Opa toch
maar niet over spreken,” zei
Else. „Grootvader denkt over

de dingen nu eenmaal anders dan Moeder.”

Alles zou ook in vrede zijn verlopen, als de knecht van de bosboer er niet geweest was!
Die kwam de volgende morgen al om half acht binnen stappen om aan die arme verlaten
kinderen een kerstboom te brengen, met de complimenten van de boer.

Daar zag hij twee wildvreemde mensen met de kinderen aan tafel zitten. De boom had
hij in de schuur gelegd en Hannelore ging met hem mee om hem te zien.

„Wie waren dat?” vroeg hij.

„Vluchtelingen, die vannacht bij ons hebben geslapen,” zei ze.

„Zo,” zei de knecht. Het klonk niet aanmoedigend.

„Had ik het maar niet gezegd,” dacht Hannelore. Maar ja, nu was het te laat.

De knecht verdween haastig, maar niet naar de bosboer ging hij. Regelrecht naar het
dorp liep hij, om Opa te waarschuwen.

Opa schrok vreselijk. Hij liet zijn koffie staan, greep zijn stok en ging terstond op stap.
Bij het tuinhek zag hij dat de knecht waarheid had gesproken. Twee vreemde mensen
stonden bij de deur afscheid te nemen.

Woedend, zonder groeten, stapte Grootvader langs de vreemden heen naar binnen.
Daar barstte de bom!

„Zijn jullie misschien niet wijs!” raasde hij, „om 's nachts vreemde mensen in huis te
halen! Het is een wonder dat jullie nog leven en er niets is gestolen. Ofschoon, dat moet
nog blijken!” Maar toen hij hoorde dat ze in Moeders bed hadden geslapen, was het
helemaal mis! Dat bed zou nu wel krioelen van de vlooiën! Ze konden de kamer dadelijk
helemaal schoon maken! Met lysol! Vreemde landlopers in Moeders bed! Dat ze nog te
klein waren om alleen te wonen, was nu toch wel zonneklaar gebleken!

Else huilde! Hannelore huilde! Ze dachten heus dat ze verkeerd hadden gedaan. Zelfs
aan de vlooiën gingen ze geloven!

Maar vreemd: ze vingen er geen! Geen enkele!

En dat was toch wel even een kleine triomf!

Maar intussen doorkruiste de knecht van de bosboer het dorp. En aan ieder die het
horen wilde vertelde hij dat de meisjes Schmuck bedelaars in huis hadden gehaald.
Al gauw deed het praatje de ronde dat alles gestolen was, terwijl ze zelf maar ternauwer-
nood aan de dood waren ontsnapt.

Dit praatje hoorden natuurlijk ook meester en dominee.

Dominee stapte terstond in zijn volkswagentje en meester besteeg zijn fiets.

En zo gebeurde het, dat ze tegelijk voor de boerderij van Schmuck stonden!

Samen gingen ze naar binnen.

In de kamer zagen ze tenminste niets verdachts. Alleen roken ze een erge lysollucht. Toen ze verder op onderzoek gingen, vonden ze Else en Hannelore in Moeders kamer aan de schoonmaak! Terwijl Grootvader toezicht hield.

Ze boenden en ze poetsten en ze hadden rood-behuilde gezichten.

„Wat gebeurt er hier?” vroeg de dominee.

„Ben je aan de grote schoonmaak?” riep meester.

Het was Grootvader, die het antwoord gaf. Alles somde hij op: de smerige bedelaars, de vlooiën, het gevaar waar ze aan ontsnapt waren!

„Hol hol!” zei dominee, „smerige bedelaars! Dat kunnen toch die keurige oude mensen die we onderweg tegen kwamen niet zijn?”

Grootvader mompelde iets onverstaanbaars.

Toen bemoeide meester zich er mee.

„Waarom hebben jullie ze binnen gelaten?” vroeg hij.

„Omdat we niet wilden zijn als die lelijke waard van „Op Hoop van Zegen”, zei Hannelore. „En omdat U zei dat we alles maar net zo moesten doen als Moeder het zou willen. Moeder zou ze toch nooit in het koude bakhuis gelaten hebben!”

„En die had ze ook eten gegeven,” merkte Else op, die weer moed kreeg.

„Ze waren helemaal niet vies!” riep Hannelore. „Als ze vlooiën gehad hadden, hadden wij ze toch moeten vinden!”

„Jullie bent beste kinderen!” zei meester, en dat zei hij niet als een grapje, maar in ernst!

Toen deed dominee een stap naar voren en zei: „En ik ben blij dat jullie zo gedaan hebt! Je hebt voor Jezus zelf de deur open gedaan! Want, Schmuck, staat er niet in de bijbel: „wat gij de minste van Mijn broederen gedaan hebt, dat hebt gij Mij gedaan?” Kijk eens aan! Nu werden ze zelfs nog geprezen!

Ze werden helemaal blij van binnen en keken naar Grootvader, wat die wel zeggen zou. Maar Grootvader zei helemaal niets. Hij draaide zich om en ging de kamer uit. Hij moest het zeker eerst in zijn eentje verwerken.

„Berg die lysol maar op,” zei meester, „gooi die lakens in de was en zet de boel weer netjes op z'n plaats. Je had het natuurlijk niet op je eigen houtje moeten doen, daarin geef ik Opa gelijk. Maar dat zal wel niet meer voorkomen. En als je klaar bent, kom dan bij ons vanavond, ik kan jullie onmogelijk op Kerstavond hier alleen laten koekeloeren!”

„En morgen komen jullie de hele dag bij ons,” zei de dominee. „Om wat je gedaan hebt ben ik jullie dankbaar. En met Grootvader maak ik het wel weer in orde. Daar hoeft je je geen zorgen over te maken.”

Zo hadden Hannelore en Else heerlijke Kerstdagen.

Omdat ik je gezegd heb, dat dit verhaal echt gebeurd is, kan ik je ook nog het slot vertellen. Moeder is weer gezond thuis gekomen en elk jaar met Kerstmis krijgen Else en Hannelore een mooie Kerstkaart van de vluchtelingen.

„Uit dankbaarheid!” staat er op.

En verleden jaar schreven zij, dat ze eindelijk een eigen huisje en een eigen bed hadden. Maar dat zij nooit meer zó heerlijk geslapen hadden als die ene nacht in het bed van Moeder Schmuck!

Het Christuskind van Joost

J. M. H. SPIES-PIETERSE

„Wat brengen jullie 'n kou meel" zegt Moeder.

Natte sneeuw! Joost en Hans komen de kamer binnen. Hans is vaak bij Joost thuis. Hij heeft geen moeder meer, en zijn vader moet soms de middag en avond naar de fabriek. Dan zoekt Hans zijn troost maar bij Joost.

„Ik zal chocola voor jullie maken," zegt Moeder.

Als zij terugkomt uit de keuken, dampt de bruine chocola in de witte bekers. Lekker!

„Wat gaan we nou 's doen?" Joost kijkt naar de koude nattigheid buiten.

„Halen jullie de kerst-kist maar eens van de zolder," zegt Moeder.

„Hè ja! Kom, Hans." En Joost is al half de kamer uit.

„Voorzichtig, hoor!" waarschuwt Moeder.

Joost weet de kist best te staan. Samen tillen ze hem van de plank. Ze gaan er op hun hurken bij zitten. Nu kiert het deksel open. Een laag houtwol, en dan komen de dozen met al het moois voor de kerstboom.

Maar daar heeft Joost geen oog voor. Hij zet alles uit de kist; steeds dieper graaft hij. Ja hoor! Daar heeft hij de doos!

„Dit is de stal," zegt hij trots.

Ze buigen zich er allebei overheen. Wat is dat mooi! Het glanst van rood en geel en paars en groen!

„Dat heeft m'n moeder gemaakt, en m'n vader heeft 't gebakken,” zegt Joost.
 „Ja, ga nou,” grinnikt Hans.
 „Nou, 't is echt waar!” Joost raakt in vuur. „'t Is van klei, en dan bak je 't in de oven.”
 „Ja, net als een taart zeker,” zegt Hans, en pakt een glanzend beeldje. „Dat koop je alleen maar in de winkel, hoor!”
 „Nou, geef dan maar hier, als je 't toch niet gelooft!” En Joost grijpt naar het beeldje van de schaapherder.
 „Dat kàn je moeder niet eens maken, opschepper!” roept Hans, en pakt een ander stuk uit de doos. Nu wordt Joost echt boos.
 „Je bent zèlf een opschepper!” roept hij. „Dat heeft Moeder zelf gezegd, toen met die auto. Die wàs niet eens van je vader; hij had 'm alleen maar een dag gehuurd! En jij zegt: „Mijn vader heeft lekker een auto!” Moeder moest er om lachen!”
 Wat wordt die Hans daar ineens kwaad om!
 „Jouw moeder is een gemenerd!” roept hij. Hij gooit het popje in de doos en springt overeind.
 „Nou heb je 't gebroken!” schreeuwt Joost woedend. Hij springt op Hans af. „'t Is helemaal in tweeën, en 't is van Moeder!” Hij stompt woest naar Hans.
 Hans stompt hard terug. Maar hij krijgt een lelijke por tegen zijn maag. „Gluiperd!” schreeuwt hij half huilend: „ik ga tòch wel naar huis!” Hij holt de trap af. „En je moeder is een gemeen, vals mens!” De voordeur knalt dicht.

Een gemeen, vals mens!

Joost staat boven aan de trap stil. Dàt heeft Hans gezegd van Moeder, die altijd zo lief voor Hans is! Hij pakt het popje uit de doos. 't Is het Christuskindje. Zou 't nog gelijmd kunnen worden?

„Joost!” roept Moeder. „Wat doen jullie toch?”

Joost schrikt. „Ja, ik kom!” Hij gaat naar beneden.

„Wat is er?” vraagt Moeder. „En waar is Hans?”

„Weg,” zegt Joost kwaad. „En ik wil nooit meer met hem spelen. Hij heeft 't Kindje Jezus kapot gemaakt.”

„Ach, wat jammer,” zegt Moeder. „Breng 't eens hier.”

Joost haalt de doos. Zou zij 't niet gehoord hebben, wat Hans riep? Dat is dan maar goed ook! Joost knijpt zijn handen tot vuisten.

„'t Valt wel mee,” zegt Moeder, als ze 't Kindje bekeken heeft. „We kunnen 't wel lijmen.” Ze kijkt ineens naar Joost. „Zou jij niet een nieuw Christuskindje kunnen maken?”

„Ik?” Joost schrikt ervan. „Dat kan ik toch niet?”

Daar wordt de sleutel in 't slot gestoken. Vader komt thuis.

„Zo,” zegt hij, als hij de doos ziet. „Kunnen jullie niet meer wachten met Kerstfeest vieren?”

„Ze hebben 't Kindje gebroken,” zegt Moeder, als zij Vader een zoen heeft gegeven.

„Hans deed 't,” roept Joost kwaad.

„En nou vind ik dat Joost maar een nieuw Kindje moet maken,” zegt Moeder.

„Dàt is een goed idee!” Vader pakt Joost bij z'n kuif. „Dat kan jij best,” zegt hij. „Ik zal morgen een klomp klei meebrengen.”

Hij drinkt zijn kopje thee. „Dat doet een mens goed!” zegt hij, en grijpt naar de krant.

„Wat zie jij rood, jongen. Heb je gevochten?”

„Ik speel nooit meer met Hans!“ zegt Joost kwaad.

„Zo, zo!“ zegt Vader, en duikt in de krant. Hij denkt zeker: „Dat heb je wel eens vaker gezegd. Dat komt wel weer in orde.“

Maar Joost weet heel zeker: dat komt niet meer in orde.

Joost doet z'n best! Uit school loopt hij meteen naar huis, en valt op de klei aan. En eindelijk, na een paar dagen: daar is het kindje! Hij laat het trots aan Vader zien.

Vader bekijkt het van alle kanten.

„Wat zeg je ervan, Moeder?“ zegt hij dan vrolijk. Moeder kijkt hem blij aan. „Zit er geen lucht in?“ vraagt ze dan.

„Ik geloof van niet,“ zegt Joost.

„Ik zal 't morgen meenemen,“ beslist Vader. „Dan komen we 't meteen te weten.“ Hij slaat Joost op de schouder. „Nou maar weer voetballen met Hans! Dat zou er bij inschieten!“

„Ik speel niet meer met Hans,“ zegt Joost kort.

„Nou, nou,“ zegt Vader. „Dat duurt lang, deze keer!“ Dan gaat hij een brief zitten lezen. Joost zit dagen in spanning. Zal 't lukken? Eerst moet de klei droog zijn, en dan gaat het popje in de oven. Als 't mislukt, zal Moeder het oude Christuskind lijmen.

Maar 't mislukt niet!

Een paar dagen voor Kerstmis komt Vader thuis met een bult in zijn zak.

„Nou, Joost?“ zegt hij vrolijk, „wat zou hier in zitten?“

Moeder komt er ook bij staan. Daar gaat het doosje open... „Oh“... zegt Joost. Hij kan zijn ogen niet geloven. Is dát het kleipopje, dat hij gemaakt heeft? Het glanst in 't lamplicht. De donkere oogjes schitteren. Het rode mondje lacht.

Heel voorzichtig neemt Joost 't in zijn handen.

„Hebt ú 't geglazuurd, Vader?“

„Ja,“ zegt Vader. „Is 't zo goed?“

„Nou!“ roept Joost. „Gaan we nou de stal klaarmaken?“

„Na 't eten,“ zegt Moeder.

Als zij in de keuken bezig is, haalt Joost de grote doos alvast van de zolder. Vader pakt het kapotte popje er uit.

„Nou kun je Hans toch wel vergeven, dat hij 't stuk gemaakt heeft, dunkt me,“ zegt hij.

„Dat wàs 't niet.“ Joost kijkt stug naar het Kindje.

„Wat was 't dan?“ vraagt Vader.

„Niks,“ broemt Joost.

„Zo,“ zegt Vader. „Vertel me dat niks dan maar eens. Ik wil 't nu wel eens weten.“

Joost hoort de pannen rammelen in de keuken. Moeder zal nu niets horen.

„Hans zegt, dat Moeder een gemeen, vals mens is,“ zegt hij.

„Pfuuuuut!“ Vader fluit tussen z'n tanden. „Hoe komt-ie dáár nou bij?“ Hij kijkt Joost eens aan. „Nou snap ik, waarom jij Moeder maar steeds niet wou zeggen, wat er was,“ zegt hij dan.

„Joost,“ zegt Moeder 's avonds, „ik vind dat we Hans met Kerstmis maar hier moesten vragen.“

„Ik wil 'm er niet bij hebben,“ zegt Joost.

„Ik liep net een eindje met zijn vader op; die moet eerste Kerstdag werken,“ zegt Vader.

„Da's niet leuk voor Hans, alleen thuis met de Kerst.“

Er wordt niet meer over gepraat, Ze bouwen de stal en leggen het Kindje in de kribbe. Het lacht, en strekt de armpjes uit.

„Morgen kopen we de kerstboom,” zegt Moeder.

„Wat zal 't mooi zijn, als de kaarsjes branden,” denkt Joost.

Hij ligt in bed nog een poosje aan Hans te denken. Die zit alleen, met Kerstfeest. Nou, wat geeft dat? Hans is zijn vriend niet meer. Laat-ie maar naar een ander gaan! Zo valt Joost in slaap. Hij droomt van een grote kerstboom, met wel duizend lichtjes. En daar onder staat de stal. Heel groot. Maria buigt zich over de kribbe, waar het Kindje in ligt. Het Christuskind van Joost. De herders staan er eerbiedig bij. En terwijl Joost naar ze kijkt, is 't net, of één herder wenkt: Kom, Joost!

Langzaam komt Joost dichterbij. En 't lijkt, of de herders nu óók lopen. De voorste komt bij de kribbe. Hij knielt, en zegt eerbiedig: „Dag Heer Jezus.” Het Kindje lacht en strekt zijn armpjes uit.

Nu knielen ook de andere herders. En dan is Joost bij de stal gekomen. Aarzelend zegt hij: „Dag Heer Jezus.” En dan schrikt hij! Want het Kindje kijkt hem aan met zijn schitteroogjes, en het zegt: „Waar is Hans?”

„Hans is er niet,” zegt Joost verlegen.

En dan schrikt hij nog erger. Want het Kindje begint te huilen! De rode lipjes beven; de oogjes staan vol tranen. Bang kijkt Joost naar Maria, die het Kindje in haar armen neemt en heen en weer wiegt.

„Ga Hans maar gauw halen,” zegt Maria, „anders blijft de Heer Jezus verdrietig.”

Joost loopt hard weg; hij zoekt en zoekt, maar Hans is nergens te vinden. Van narigheid wordt hij wakker.

't Is al een beetje licht. Moeder is al op, hij hoort haar water opzetten. Joost wipt uit bed.

„Ik heb zo naar gedroomd, Moeder,” zegt hij. En onder 't aankleden vertelt hij alles. „Ik heb alles van Vader gehoord,” zegt Moeder. „En ik denk, dat Hans er al meteen spijt van had, toen hij 't gezegd had. Als we kwaad zijn, zeggen we zo vaak lelijke dingen, die we helemaal niet menen.”

„Nou, 't was gelukkig maar een droom,” zegt Joost.

„Nee, dat denk ik deze keer nou eens niet,” zegt Moeder ernstig. „Ik denk, dat je Christuskind vannacht hetzelfde gezegd heeft, wat Jezus óók zou zeggen, Joost. Denk er maar eens over, vandaag.”

Als Joost met Vader en Moeder 's avonds stil naar de versierde kerstboom zit te kijken, moet hij over Moeders woorden nadenken. Ja, het is zo. Hans heeft heel lelijke dingen van Moeder gezegd. Maar daar meende hij niets van. Dat begrijpt Joost opeens ook. Hans heeft het bijna nooit prettig en gezellig thuis, nu zijn moeder er niet meer is. Zijn vader heeft het erg druk met zijn werk en is vaak nog niet eens thuis als Hans naar bed gaat. En Moeder heeft natuurlijk dadelijk begrepen, dat Hans verdrietig was en alleen daarom al dat lelijks heeft gezegd. Moeder heeft groot gelijk!

„Als het Kindje met Kerstfeest ligt te vragen: „Waar is Hans?” dan is mijn Kerstfeest bedorven, en dat is dan mijn eigen schuld,” denkt Joost.

De volgende morgen ziet Joost Hans op straat.

Eerst wil hij doorlopen, maar dan denkt hij aan de stal.

„Hé, Hans!”

Hans staat stil, en kijkt. Joost loopt naar hem toe. Hij heeft een rood hoofd. 't Is ook zo gek!

„Moeder vraagt, of je morgen bij ons komt,” zegt hij, zonder Hans aan te kijken. Maar 't blijft zó stil, dat hij wel kijken móét!

Dan barst Hans ineens uit: „Dát is jofel van d'r!”

Hij staat even heel stil; dan holt hij hard weg.

„Hé, wat ga je doen?” roept Joost.

„Bloemen voor d'r kopen!” schreeuwt Hans, zonder om te kijken.

Onder de kerstboom ligt het Kindje in de kribbe. Het rode mondje lacht.

Het kleine geitje en de ster

CLAIRE JALLOIS

Met zijn wangen nog nat van de tranen was de kleine Ange die avond eindelijk in slaap gevallen.

En toch was het Kerstavond!

Maar juist op deze Kerstavond was zijn liefste vriendinnetje weggelopen en hij voelde zich nu erg eenzaam en bedroefd.

Zijn liefste vriendinnetje was een wit geitje, dat hij had gekregen toen het nog heel jong was. Hij had haar meegenomen naar zijn berghutje en van die tijd af waren ze altijd bij elkaar gebleven.

Hij had geen ouders meer, en omdat niemand eigenlijk wist hoe hij heette hadden de mensen uit het dorp hem „Ange” genoemd; dat is de Franse naam voor een engeltje en daar leek hij precies op. Hij had goudblond haar en een heleboel krullen en grote blauwe ogen die dikwijls naar de hemel keken.

De hele dag was Ange in de bergen, waar hij op de schapen en de geiten van de be-

woners uit het dal paste en dan kon hij urenlang naar de wolken kijken, die boven zijn hoofd zweefden en die steeds weer andere vormen aannamen.

Ange hield er ook erg veel van om de zon te zien ondergaan. Maar het allermooiste vond hij het als 's avonds een voor een de sterren zichtbaar werden. 's Zomers telde hij dan hoeveel vallende sterren hij had gezien. Als een vurige streep vielen ze pijlsnel naar beneden, maar hij kon nooit precies zien waar ze neerkwamen.

De kleine Ange zou wat graag zo'n sterretje willen vinden. Het was misschien wel zijn grootste wens. Maar ze vielen altijd helemaal boven op de top van de berg en daar kon niemand komen.

Het kleine witte geitje was Anges kameraadje en bij haar voelde hij zich nooit bedroefd. Hij vertelde haar over alles wat hij aan de hemel zag . . . en samen praatten zij dikwijls over de sterren.

Het geitje dacht dat de hemel een heel groot veld was met alleen maar sterretjes en dat zij er de hele dag zou kunnen grazen; en dan zou zij de mooiste ster plukken en voor haar vriendje meenemen.

Daarom had ze die dag voor Kerstmis besloten om boven op de berg sterretjes te gaan zoeken . . . want daar vielen zij immers op de grond.

En zonder het aan iemand te vertellen was ze weggegaan, helemaal alleen.

Langs hele moeilijke paadjes, waar alleen geitjes kunnen lopen was zij naar boven geklommen. Ze had haar velletje opgehaald aan de braamstruiken en haar pootjes deden pijn op de harde rotsen. Maar net toen het donker werd, was ze op de top van de berg aangekomen.

Nog hijgend en doodmoe stond ze daar, haar kopje opgeheven naar de hemel en ze wachtte tot de flonkerende sterren dicht bij haar op de berg zouden neervallen. Daar zag ze de eerste vallende ster . . . Ze rende er naar toe en keek op de grond: maar er was alleen maar een klein zwart steentje!

Toen zag ze een tweede vallende ster . . . en weer rende ze er heen en ze keek daar waar het op de grond was neergekomen. Maar weer zag ze alleen maar een klein zwart steentje.

En ook de derde en de vierde vallende ster waren kleine zwarte steentjes.

De hele nacht rende het geitje op de berg heen en weer, en steeds weer hoopte ze er een te vinden dat niet uitgedoofd was . . . één klein helder sterretje.

Maar toen de ochtend aanbrak had ze er nog geen enkele kunnen plukken. Ze voelde zich erg bedroefd en omdat ze zo vreselijk moe was geworden, ging ze in het gras liggen en sloot ze haar ogen. Het liefst had ze nu willen sterven. Maar plotseling dacht ze aan de kleine Ange . . . Zij kon hem toch niet helemaal alleen laten daar beneden. Hij was vast al ongerust over haar wegblijven. Ze deed haar oogjes weer open en stond op . . . Maar wat zag ze daar in het gras tussen haar pootjes; wat stak daar zo lichtend af tegen de donkere aarde? Een klein, wit sterretje: een bloem met vijf blaadjes, een van die zeldzame bloemen die alleen op de hoogste bergtoppen groeien en die „edelweiss" heten.

En rondom zich zag ze nog veel meer van die witte donzige sterretjes; als heldere lichtjes in het gras.

En het geitje voelde zich heel gelukkig worden en haar hartje klopte van blijdschap. Sterren! . . . overal zag ze sterren. Heel voorzichtig liep ze nu om geen enkel bloemetje stuk te maken, en de allermooiste die ze kon vinden zocht ze uit voor de kleine Ange.

Langzaam begon ze de berg weer af te dalen en het was nog erg vroeg toen ze bij het herdershutje kwam, waar Ange sliep.

Ange was nog niet wakker. Voordat hij de vorige avond huilend op zijn bedje was gaan liggen, was hij neergeknield, vlakbij de schoorsteen, waar hij altijd zijn klompjes neerzette... en omdat het Kerstavond was had hij aan de lieve God durven vragen: „Ik ben vanavond erg bedroefd en alleen, want ik heb mijn vriendinnetje verloren. Ik zou zo graag willen dat U mijn geitje terugbracht. En zoudt U mij voor Kerstmis een van Uw sterretjes willen geven, net zo een als U aan de herders van Bethlehem hebt gegeven en aan de drie Wijzen die naar de stad kwamen om het kindeke Jezus te aanbidden?”

En toen was de kleine Ange gaan slapen en hij droomde van die Ster.

Meteen, toen hij de volgende ochtend wakker werd, rende hij naar de schoorsteen waar hij zijn klompjes had neergezet... en oh! wat een verrassing!... Droomde hij soms nog? Want daar, naast zijn klompjes, sliep zijn kleine witte geitje. Blij nam hij haar in zijn armen en streelde haar over haar kopje... en zijn vreugde werd nog groter toen hij de witte ster ontdekte die zijn vriendinnetje zorgvuldig in haar bekje vasthield. Een ster, die ze op de berg had gevonden; een kostbare bloem; een kleine ster uit de hemel!

Ange schoot vlug zijn klompen aan en rende zingend van blijdschap naar buiten. Hij daalde helemaal af tot aan het dorp en zong „Kerstmis”, „Kerstmis”!, want Kerstmis betekent „vreugde”.

In zijn hand hield hij de witte, hemelse bloem... en het kleine geitje huppelde naast hem mee.

Hij vertelde zijn geschiedenis aan het hele dorp.

En sindsdien zetten veel kleine kinderen op Kerstavond hun schoentjes voor de schoorsteen, want zij weten dat zij er de volgende dag datgene in zullen vinden, waar zij het meest naar verlangd hebben. 's Avonds, als zij op hun knietjes liggen, vragen zij het Hem, die altijd naar kinderen luistert en die alles kan geven, zelfs de wonderlijkste dingen:

zelfs een klein wit geitje,

en zelfs een sterretje uit de hemel.

Kies goed, Marleentje!

MARIE SCHMITZ

Het gebeurt niet dikwijls dat je 's morgens naast je ontbijtbordje twee brieven tegelijk op je vindt wachten. Twee brieven! Marleentje was er meteen klaar wakker van. Zij keerde ze om en om, ze moest toch eerst zien van wie ze kwamen. Dat paarse briefje was van Oma, en dat witte met een roosje in de hoek, o, kijk, dat was van Bertie, Bertie de Roos, die in de grote vakantie naar Amsterdam verhuisd was. Marleentje had opeens haast geen geduld meer, want al vóór ze Berties briefje open gemaakt had, begreep ze wat erin stond, wat er *misschien* in stond. Bertie had 't immers zo half en half beloofd: als het kan, zegt Mams, dan mogen jullie met Kerst allebei komen, jij en Rietje, zijn we fijn weer eens met ons drietjes vriendinnen bij mekaar! Marleentje scheurde de brief haast in tweeën en haar ogen werden almaar groter. „Oh...” zuchtte zij verrukt. Want het was zo: de dag vóór Kerst mochten ze komen, zo vroeg als ze wilden.

„O Mamsie, luister 's, ik mag met Kerstmis... ik bedoel Rietje en ik... bij Bertie komen logeren! Vier dagen en... en we mogen...”

Mams lachte om haar opwindning en Vader zei:

„Zo zo, moet mijn jongste dochter een apartje hebben? Wij blijven allemaal gezellig thuis met Kerst.”

„U houdt nog een dochtertje en twee zoontjes over,” zei Marleentje gevat. Maar Mams zei: „'t Is anders fijn om juist met Kerstmis allemaal bij mekaar te zijn. Maar als Vader het goed vindt...”

Vader wilde het wel goed vinden. „Maar wat schrijft Oma nu eigenlijk?”

O, daar had Marleentje door de blijdschap helemaal Oma's brief vergeten. Zij haalde hem tevoorschijn en terwijl ze las, werd haar gezicht hoe langer hoe donkerder. Weg was de blijdschap van zo net. En toen ze klaar was en zag hoe ze haar allemaal vol verwachting aankeken, zei ze boos en verdrietig:

„Nou vraagt Oma ook of ik met Kerstmis kom, omdat ze zo alleen is... enne omdat ik haar petekind ben. O bah! En ik wil zo graag naar Amsterdam!”

„Ik ging niet,” zei Jaap. „Dat saaië dorp waar Oma woont!”

„Nou, ik ging ook liever naar Amsterdam,” meende Jetje. „Reken maar dat 't daar fijn is met Kerst.”

„Maar Oma is niet saai,” zei Kees-Hein, die gewoonlijk achteraan kwam, maar meestal iets verstandigs zei.

„Stil jongens,” gebod Vader. „Marleen moet kiezen; maak haar niet in de war.”

„Moet ik het al dadelijk zeggen?” vroeg Marleentje opstandig.

„Over een kleine week is het al Kerstmis,” zei Mams. „Erg lang nadenken kan je dus niet meer. Tot vanavond dan?”

„Ja, vanavond,” zei Marleentje en ze schoof haar bordje weg, want ze kon opeens niet meer eten.

Dat werd een moeilijke dag voor Marleentje, en iedereen zal het kunnen begrijpen dat ze niet zo erg best oplette op school. Want haar gedachten gleden maar van het ene naar het andere: Amsterdam, samen met Bertie en Rietje, en die drukke straten en de

winkels die met Kerst zo prachtig zijn, en wat ze mekaar allemaal te vertellen zouden hebben... En dan daarnaast het stille huis van Oma, met misschien alleen Dirkje, Oma's oude dienstbode, en géén Kerstboom, en gewoon op tijd naar bed... O, het zou net zijn of het geen Kerstmis wàs!

Maar toen zag Marleentje ook in haar verbeelding Oma, die daar met Kerstmis helemaal alleen zat in haar huis, voor 't eerst, want Tante Nel, Oma's jongste dochter, was onlangs getrouwd en ver weg gegaan, en Oom Jaap, de stuurman, zwierf met zijn schip op verre zeeën. En daar zat Oma dan, arme lieve Oma. Want Oma wàs lief, dat

maakte het juist zo moeilijk. En toen Marleentje Oma daar zo duidelijk had zien zitten, zakte opeens al haar boosheid weg, want ze wist met haar hele hart, dat dát niet kon, dat ze maar half plezier zou hebben als ze nu toch naar Bertie ging.

Zo schreef Marleentje die avond twee moeilijke brieven, en ze was half blij en half verdrietig; maar toen ze in bed lag was ze zo moe van al het denken en tobben, dat ze al sliep toen haar neus het kussen nog maar rook.

Zo zat ze de dag vóór Kerst al vroeg op de trein, met een mooie nieuwe weekend-tas met haar spulletjes en van 'allemaal een cadeautje voor Oma. Ze voelde zich groot en gewichtig, zo'n lange reis alleen.

Dirkje was aan de trein om haar af te halen; Oma had het gezelliger gevonden thuis op haar te wachten.

„Oma is toch niet ziek?” vroeg Marleentje wantrouwig.

„Niks hoor,” lachte Dirkje. „Je Oma is best. Maar het is toch maar goed dat je gekomen bent; nou kan ik morgen met een gerust hart naar me getrouwde dochter.”

Bij Oma scheen de zon vrolijk naar binnen over de bloeiende planten heen en het rook er lekker naar koffie en gebakken dingen. Marleentje voelde opeens hoe gezellig het toch was bij Oma. Waarom moest ze nu dan toch weer aan Amsterdam denken? Marleentje vond zichzelf een náár kind.

„Fijn dat je zo vroeg bent,” prees Oma. „Ik dacht dat jij het Kerstboompje maar moest versieren; dat zal jij wel beter kunnen dan ik. Anders deed Tante Nel dat altijd.”

„Hebt U 'n Kerstboom, Oma?” riep Marleentje verrukt. Oma lachte eens, „'t Is maar een kleintje, hoor. Zij schoof de deur naar de andere kamer open. „Kijk, we hebben hem maar op dat tafeltje gezet.”

„O, wat een schatje! En helemaal niet zo'n kleintje,” vond Marleentje. „Zullen we het dan vanmiddag doen, Oma?”

Maar Oma vond dat Marleentje het wel alleen af kon; zijzelf had nog een paar dingen te doen. En daarom begon Marleentje maar vroeg, want met Kerstmis is het al vroeg

donker. Ze was dan ook nog niet helemaal klaar, toen het donker begon te worden en Oma wou nu ook wel gezellig thee drinken. Dus morgen de rest.

De volgende morgen begon ze meteen. Dirkje was al vroeg vertrokken.

„Zal U niet kijken vóór het klaar is, Oma?“ bedelde ze.

„Vast niet. Ik ga in die tijd koffie zetten.“

En net toen Marleentje klaar was met het laatste vogeltje, dat maar niet rechtop op zijn tak wilde zitten, hoorde zij in de keuken een harde bons. Eerst stond ze stokstijf van de schrik, maar toen holde ze weg.

„O Oma, Oma!“ gilte zij, toen zij daar bovenaan de twee tredjes naar de keuken stond die wat lager lag. „Bent U nou toch van het trapje gevallen?“

„Alleen maar van het onderste tredje,“ steunde Oma, die probeerde op te krabbelen. Maar dat lukte pas toen Marleentje meehielp; ze zag rood van het sjoeren. Maar Oma kon niet staan op haar ene voet en moest gauw op de keukenstoel gaan zitten. Marleentje, met de schrik nog in haar benen, zat op het trapje.

„Daar zitten we nu,“ probeerde Oma een grapje te maken, maar Marleentje zag wel dat Oma pijn had. „Maar wat doen we nu?“

En nu werd Marleentje opeens verschrikkelijk verstandig.

„Zal ik de dokter opbellen, Oma?“

„Kan jij telefoneren?“ vroeg Oma verrast.

„Natuurlijk,“ zei Marleentje. Maar een beetje griezelig was het toch wel, want het is heel wat anders of je thuis voor Mams de groenteman opbelt, of in een vreemde plaats een vreemde dokter. Maar het viel mee, al zag Marleentje er een beetje rood van, en de dokter was een vluggerd, nog geen tien minuten later snorde zijn motorfiets al in de laan.

„Foei, foei, Mevrouw, wat voor domme dingen moet ik nu van U beleven!“ grapte de dokter. „En dat nog wel op Kerstmis.“ Intrussen onderzocht hij Oma's voet die dik was en waarbij Oma lelijk keek, maar toch geen kijke gaf. „Gelukkig niets gebroken; alleen maar verstuikt. We zullen er een stevig verband omheen doen, en dan vandaag maar een beetje rust houden. Is Uw trouwe gediensstige er niet?“

„Die komt morgen weer terug,“ vertelde Oma. „Maar ik heb mijn kleindochter hier.“ Marleentje kreeg er een kleur van. „Maar... maar hoe moet Oma nou naar boven vanavond?“ vroeg ze benauwd.

„Ik moest vannacht maar op de divan slapen,“ vond Oma toen ze met hulp van de dokter de twee keukentredjes opgekrabbeld was en fijn in de voorkamer in haar makkelijke stoel zat, „dan zien we morgen wel weer verder.“

„Goed zo,“ zei de dokter vrolijk. „Morgen kom ik nog wel eens kijken.“ Hij gaf Marleentje een klap op haar schouder. „Als er wat is, dan bel je maar.“

Wat een geluk dat Oma en Dirkje gisteren het eten al gekookt hadden! Want nu moest Marleentje alles doen. Oma commandeerde zoals de kapitein op een schip en Marleentje draafde. Maar Marleentje wist alles te vinden, het eten kwam lekker warm op tafel en de tafel zag er gezellig uit.

„En vanavond steek je de Kerstboom aan, Marleentje, en de radio zal wel Kerstliedjes spelen,“ zei Oma. „We zullen 't toch nog fijn hebben.“

„O Oma!“ riep Marleentje en ze sloeg met een pats haar handen ineen. „Ik ben toch zo vreselijk blij dat ik tóch gekomen ben! Stel U toch eens voor dat ik... dat ik toch naar Amsterdam...“

En toen begon dat dwaze Marleentje opeens te huilen, zomaar, ze begreep het zelf

niet. Misschien was het allemaal bij mekaar een beetje teveel voor haar geweest. „Maar liefje,” riep Oma verschrikt, „hoe heb ik 't nou? Kom eens bij me.”

En toen, met haar stoeltje dicht naast Oma's stoel, vertelde Marleentje met horten en stoten het hele verhaal, dat verhaal dat ze nooit had willen vertellen en dat Oma toch ook eigenlijk niet weten moest: dat zij zich nog zo lang had moeten bedenken en het eerst zo erg gevonden had. Ze kreeg 't er warm van: zo gloei je als je je schaamt over jezelf. „Denk nou toch eens, Oma, dat ik niet gekomen was, en dat u daar . . . op de grond . . .” „Wel liefje,” lachte Oma, „misschien was ik dan met veel moeite toch wel opgekrabbeld. En anders had Dirkje me morgenochtend wel gevonden.” Maar toen was Oma weer ernstig. Zij stak liefkozend een vinger in een van Marleentjes krullen en zei: „Mijn lieve grote kleindochter.”

En toen de avond. Dat je zomaar, met je tweetjes, zulk een heerlijke avond hebben kon! Toen Marleentje opgeruimd had en thee gezet, begon het: eerst één voor één de kaarsjes aan, de trillende vlammetjes als levende lichtbloemetjes. Toen de grote lamp uit en alleen het schemerlampje op de schoorsteenmantel brandend. En toen met de zachte muziek van de radio, die ze samen meezongen, maar stilletjes zitten kijken naar dat kaarsjeslicht. Marleentje voelde dat ze nu helemaal niets anders meer verlangde dan dit. „k Heb nog nooit zo'n mooi boompje gezien als dit. En U, Oma?” zuchtte ze verrukt. En toen gaf ze zich verschrikt een klap op haar mond, want hoe kon je nu zo jezelf prijzen! Maar Oma lachte maar vergenoegd en zei: „Ja kind, daar hebben we eer van.”

„Eigenlijk jammer dat Dirkje er morgen weer is, Oma,” zei Marleentje, toen ze 's avonds laat een lekker bed voor Oma had gemaakt op de divan. Ze had er lakens en dekens en kussens voor van boven gehaald; ze hijgde een beetje van het sjouwen en haar haren hingen voor haar neus.

„Maar Marleentje toch! Je zou het immers niet allemaal alleen af kunnen,” zei Oma verschrikt.

„Als ik dan maar voor U zorgen mocht tot U helemaal beter was,” pruttelde Marleentje koppig.

„Dat zou een mooie Kerstvakantie voor je worden,” vond Oma. Maar Marleentje zei fel:

„De fijnste, mooiste, heerlijkste Kerstvakantie van altijd!”

Het mooiste paleis

M. J. D. HALBERTSMA-BLANSON HENKEMANS

Eenzaam, langs een witbesneeuwd pad midden in het winterse landschap, liep op Kerstavond een kind. De oostenwind blies fel, het was in jaren met Kerstmis niet zo koud geweest, en wie niet naar buiten moest, bleef gezellig thuis bij de warme kachel. Het kind echter, dat zo maar door de sneeuw liep, op de donkere weg, stapte luchtig en onbekommerd verder, alsof het een vast doel voor ogen had. Het week niet af in de bevroren greppels, en scheen geen last te hebben van de kou. Het droeg een windjack met capuchon, die was afgewaaid, zodat zijn krullen de witte vlokken opvingen. Ieder, die dit kind zou hebben ontmoet, zou verbaasd gevraagd hebben: „Waar kom je vandaan — en waar moet je zo alleen in dit koude land naar toe? Pas op, dat je niet verdwaalt, je kunt geen hand voor ogen zien.”

Maar er was niemand die het vroeg. Er was geen geluid te horen, dan het snerpen van de wind, en het kraken van de sneeuw onder zijn vlugge voeten.

Toen het ophield met sneeuwen, en de maan door de wolken brak, zodat het land roerloos en blinkend lag in haar glans, hief het kind zijn hoofd omhoog, en ving zijn gezicht met een blijde lach het maanlicht op, alsof er een vrolijke gedachte in hem opkwam; zijn blauwe ogen weerspiegelden de oneindigheid van de klare vrieslucht.

Toen begon het kind zacht, maar o, zo helder en zuiver te zingen. Gedragen door de wind klonk zijn stem tot ver over de bevroren velden: „Ere zij God”.

„Wie zingt daar? Hoor, hoe mooi,” zei ergens een kleine jongen, die in de huiskamer van zijn huis, onder de juist ontstoken kerstboom stond.

Hij hief aandachtig zijn rechter wijsvinger omhoog, en staarde naar het plafond — waar toch niets bijzonders te zien was.

„Stil” maande hij zijn broer en beide zusjes — jullie moeten héél stil zijn, dan kunnen jullie het ook horen — het komt van heel ver, en het is toch ook vlak bij, hier in deze kamer. Het is of er een Engel zingt — omdat het Kerstmis is — luister: „Ere zij God”.

„Gekker,” spotten de zusjes. „Stel je niet aan.” Ze hadden het erg druk met het uitpakken van hun kerstgeschenken, waarover zij tenslotte nog aan het kibbelen raakten.

„Dromertje,” lachte zijn Moeder vertederd. Ze trok hem naar zich toe, en kustte hem. „Engelen?” vroeg de grote broer op een toon van gezag. „Nee, kerel, die zingen in onze tijd niet meer in deze wereld. Je hoort natuurlijk de radio van de bureu.”

„Als jullie maar wilden luisteren,” hield de kleine jongen koppig vol, en er kwam een wonderlijk blijde glans over zijn gezicht, omdat hij heel zeker wist, dat hij een Engel had horen zingen.

„Het is, of het Kerstlicht in zijn ogen brandt,” dacht de oude Grootmoeder, die aandachtig naar hem keek. Toen stond ze op van haar stoel en pookte nog eens flink in de kachel, want het was een koude Kerstavond.

Het kind had de velden achter zich gelaten, en naderde de stad, waarvan de eerste lichten hem tegen blonken. Dat het windjack met capuchon en de hoge sneeuwschoenen slechts een vermomming waren, waaronder een kleine Engel schuil ging, zou niemand vermoeden, die dit gewone schoolkind tegenkwam . . .

Deze nacht had hij naar de aarde willen gaan, naar een stad, waar veel mensen wonen — om te zien of het liefdevuur, eens door Christus ontstoken, nog helder brandend was. Of het nog de harten verwarmde, zodat boosheid en twist er door zouden worden teniet gedaan — en of eindelijk in deze Heilige Nacht het ware Kerstlicht op aarde de duisternis van liefdeloosheid en onverschilligheid zou doorbreken.

Vol vreugde was hij gegaan, zonder enige kou te voelen, want Gods liefde koesterde hem, en onder de wijde sterrenhemel wist hij zich verbonden met Zijn Schepper, Wiens eer hij wel *moest* uitzingen, spontaan en blij.

Enkel de boosheid en liefdeloosheid van de mensen zouden hem koud en eenzaam kunnen maken, hem zelfs kunnen beletten iets van Hemelse liefde, licht en vrede op aarde te brengen, waar hij ook mocht komen — en zijn wieken machteloos doen zijn om weer op te stijgen naar Zijn verre woning.

Maar wat dat betreft, was het argeloze Engeltje niet ongerust. In de Heilige Nacht moest het heerlijk zijn, om onder de mensen te verkeren. Zij zouden wel de eersten zijn om God te prijzen voor Zijn grote liefde!

Dapper stapte de kleine Engel verder, tot hij in een drukke winkelstraat kwam, waar de etalages in volle glorie hun licht naar buiten uitstraalden. Wat onwennig en verbaasd bleef hij voor een winkelraam staan, en bekeek de kerstboomversierselen, die er lagen uitgesteld.

„Engelenhaar” las hij op enkele zilver-achtige slierten, die op witte watten gelegd een glinsterend effect kregen.

Hij dacht aan zijn glanzende krullen, die onder de capuchon verborgen waren, en lachte een beetje. Hij voelde zich echter niet meer zo warm-verheugd als buiten in het vrije veld. Huiverend kroop hij in zijn windjack en kreeg medelijden met de mensen die zich met de zilveren schijn van namaaksterren en glazen schitteringen tevreden stelden, om er hun kerstbomen mee te versieren.

„Hoe veel rijker en oneindig veel waardevoller is de glans van het ware Kerstlicht . . hoe graag zou ik hun dat vertellen,” dacht het Engeltje.

Maar als het om zich heen zag, ontdekte het enkel koude, gehaaste mensen, die geheel verdiept in zichzelf vlug langs het eenzame kind liepen, zonder het op te merken.

Aan de overkant van de straat was een restaurant. Als de deur open ging, gonsden er klanken van een schel orkest naar buiten, dat „Stille Nacht” speelde, en een geur van gebraden spijzen vervulde een ogenblik de lucht. Achter de vensters straalden gekleurde elektrische lichtjes aan een hoog opgerichte kerstboom.

„Zouden ze daar Kerstmis vieren?“

Maar al spoedig merkte hij, dat het „Stille Nacht“ onoprecht en vals klonk. Van het ware Kerstlicht was hier niets te bespeuren en niettegenstaande het geschitter van de vele lichten, vond de kleine Engel het in deze buurt ijskoud en beklemmend duister. Bedroefd voelde hij hoe zijn hart bijna versteende, en hij nauwelijks de kracht had om een voet te verzetten.

„Hoe kan ik ooit uit deze ijzige, donkere straat komen?“ dacht hij.

„Ik zou eigenlijk liever terug willen . . . naar mijn huis . . . Ik had mij deze Heilige avond onder de mensen zo anders voorgesteld.“ Hij voelde zich erg verlaten, en zeer bedroefd. Nergens kon hij hier zijn Hemelse gaven aan liefde, warmte en blijdschap brengen, want alle harten waren potdicht voor dit alles – en alle deuren gesloten.

Waar zou nog iets van het ware Kerstlicht en de Goddelijke Vrede kunnen doordringen, op deze Kerstavond? Het Engeltje was erg teleurgesteld.

Maar toch gaf hij de moed niet op. Steeds verder liep hij, tot hij achter een klein meisje een zaal binnen glipte, waar kinderen een kerstfeest gingen vieren.

Ergens achteraan vond hij een plaatsje. Niemand lette op hem. Hier kwam hij een beetje bij, en had hij het niet meer zó onbeschrijflijk koud.

Onwillekeurig schoof hij zijn capuchon wat naar achteren, zodat zijn haar als een stroom tot bijna op zijn schouders viel. Terwijl hij aandachtig luisterde, naar het oude Kerstevangelie dat werd verteld, voelde hij zich één worden met de honderden die hier om de kerstboom zaten.

De kerstcantate zou worden gezongen, de piano zette in . . .

Warm en vol vreugde klonk ook de Engelenstem mee in het koor, en ofschoon hij het gezang niet overstemde, draaiden enkele kinderen zich verrast om.

„Wie zingt er zo mooi?“ vroegen zij.

Zij ontdekten de kleine vreemdeling en verwonderden zich over zijn gouden haar, en toen hij hen met zijn stralende ogen aanzag, alsof hij hen allen herkende als zijn vriendjes en vriendinnetjes, voelden zij zich heel blij en gelukkig.

Zingend knikten zij hem toe – ze hadden nog nooit zo'n heerlijk Kerstfeest beleefd, doorstraald van licht en vrede.

Maar een paar jongens keken hem spottend aan en fluisterden: „Waarom stuurt de dirigent hem er niet uit? Laat hij z'n mond houden! Hij hoort immers niet bij ons? Hij bederft met die vreemde stem onze hele cantate.“

Toen keek de kleine Engel bedroefd voor zich, en zweeg. Opnieuw huiverde hij en voelde hij, dat de stroom van Hemelse blijdschap, liefde en vrede, die van hem tot de kinderen was uitgegaan, doofde.

Toen het feest was afgelopen, sloop hij naar buiten. De kinderen gooiden elkaar met sneeuwballen, en gingen joelend elk hun kant uit. Ergens luidden kerstklokken over de witte daken van de stad.

„Als er maar iets van het ware Kerstlicht, dat vanavond even de duisternis van liefde-loosheid en onenigheid doorbrak, in hun hart blijft branden . . . dan zouden ze allen in hun eigen huis een lichtje kunnen zijn, stralend in de nacht,“ dacht de kleine Engel hoopvol.

Niet goed wetend, welke kant uit te gaan, zette hij zich op de stoep van het gebouw, en keek in de besneeuwde straat naar de mensen die langs hem gingen.

In de kou had iedereen haast. Niemand zag het kind, dat daar eenzaam zat, want ieder was vervuld van zijn eigen dingen.

Het was, of één onafgebroken stroom van onverschilligheid en koude zelfzucht langs hem ging. Hoe graag had hij ieder iets willen geven van zijn Hemelse gaven, die hij voor niets had om rond te delen — maar alle harten waren gesloten. De kleine Engel voelde ieder hart dat voorbij ging heel zuiver aan . . . en hij werd bedroefd, omdat hij niets kon doen.

„Beter zou ik misschien toch naar huis kunnen gaan,” dacht hij verdrietig.

„Je zult hier bevriezen — ga naar huis kind,” klonk de wat korzelige stem van de concierge, die de deuren kwam sluiten.

„Alle kinderen zijn al weg.”

„Ja . . .” zuchtte het Engeltje. Maar het voelde zich zó koud en eenzaam, dat het geen macht had om van de besneeuwde stoep op te staan.

„Waarom zit je daar zo? Jij bent toch het kind, dat vanavond zo mooi heeft gezongen? Je hebt ons allemaal blij gemaakt,” klonk een vriendelijk stemmetje.

Een klein meisje met een nog kleiner broertje aan de hand, stond naast hem. De kleine Engel keek verrast op.

„Ga toch opstaan, je zult bevroren — ga je niet naar huis?” zei het meisje bezorgd, en legde haar hand op zijn schouder.

„Ja,” antwoordde het Engeltje. „Maar ik was zó koud, dat ik mij haast niet kon verroeren. Ik heb warmte nodig en snak naar wat liefde van de mensen. Ik kan anders onmogelijk naar huis gaan — oh —” zuchtte hij. „Ik had mij deze Kerstavond zo anders voorgesteld.”

„Maar . . . kijk . . . het gaat al” ging hij wat opgewekter verder, en stond plotseling naast de kinderen, onder het licht van een straatlantaarn.

„Waar woon je?” vroeg het meisje vriendelijk.

„O, mijn huis is heel ver weg.”

„Je mag gerust met ons mee, als je wilt, ofschoon . . . het is misschien niet zo gezellig, omdat Moeder niet thuis is . . . Ze werkt in het restaurant, zie je — en het zal vanavond wel laat worden, met de kerstdrukke. Ja . . .” ging het meisje ernstig voort, „dat doet ze voor ons . . . voor bijverdienste . . . dat werken bedoel ik, nu Vader dood is,” voegde ze er zacht achteraan. „Maar ik heb de huissleutel aan een koordje om mijn hals. Kom, het is niet ver . . . Je kunt bij ons in elk geval uitrusten.”

„Je wilt toch wel?” aarzelde zij, „of moet je een andere kant uit?”

„Nee . . . ik geloof dat ik eigenlijk dicht bij jullie woon,” was het vreemde antwoord.

„Ik ga in elk geval mee.”

Er kwam een blijde, zonnige lach over zijn gezicht, zodat de kinderen hem verrast aanzagen. Toen ze gedrieën op stap gingen, had geen van hen het koud, ofschoon het flink was gaan vriezen.

„Pas op,” waarschuwde het meisje, toen ze in een stille straat voor een hoog huis bleven staan.

„Hier is het — derde etage — maar de lantaarn is stuk . . . wacht even, het is hier aarde-donker.”

„O nee,” riep de kleine Engel terug met een klare stem, zodat een voorbijganger, die toevallig langs kwam, verwonderd omkeek. „Het is hier heel licht, ik kan alles zien.”

De glans van een heldere ster verlichtte juist het donkere trapgat.

„Kijk Tineke,” riep de kleine jongen, die Peter heette, uitgelaten. „Kijk . . . de ster van Bethlehem schijnt alleen voor ons.”

In de kleine, wat armelijke kamer, zaten de kinderen met de kleine Engel om de tafel. Als een rasechte huisvrouw had Tineke het haar onbekende gast zo gezellig mogelijk gemaakt. Ze had de kachel opgestookt, zodat het spoedig warm werd in het vertrek, en de makkelijkste stoel bijgeschoven.

„Hij is wel wat versleten, maar je rust er heerlijk in uit,” had ze vriendelijk gezegd.

Toen was ze naar het keukentje gegaan, om koffie te zetten, en daarna hadden ze gezongen. Alle liederen nog eens van het Kerstfeest. Zó hadden Tineke en Peter wel altijd door willen blijven zingen.

„Jammer dat we geen kerstboom hebben . . . maar dit jaar had Moeder er geen geld voor. We hadden ieder een nieuwe winterjas gekregen, zie je,” legde Tineke uit.

„Als het Kerstlicht maar binnen in je blijft branden, zodat het je helemaal blij maakt en verwarmt, dan heb je een stukje Hemel in je hart. Daar moet je goed op passen, dat niemand het dooft, want het maakt je gelukkiger dan tien kerstbomen met honderden kaarsen,” zei de kleine vreemde gast.

„Tien kerstbomen — die heeft de koning in zijn paleis,” grapte Petertje, die veel van sprookjes hield.

„Maar we zijn *hier* in een paleis,” antwoordde het Hemelkind. „Hier vind ik de warmte, waardoor ik kracht kreeg om straks blij naar huis te gaan, de zelfde die het Christuskind bracht, de vrede waarvan de Engelen zongen in de allereerste Kerstnacht.

Hier, op deze Kerstavond, vond ik een stukje Hemel in jullie huis. Hier brandde het Kerstlicht, helder en waarachtig, stralend in zuivere glorie, ofschoon er geen kerstboom is. Waar zoiets *kan* in deze donkere wereld, daar ben je in het mooiste Paleis dat je je maar kunt denken. Ik zou het niet willen ruilen tegen welk dan ook.”

„Wie ben je toch?” vroeg Tineke na een ogenblik stilte. Ze keek opnieuw naar het gouden haar, en ving toen een blik uit de mooiste en stralendste ogen, waarin ze ooit had gekeken. Ze voelde zich wonderlijk gelukkig en vond geen woord meer om iets te zeggen.

„Ik kan mijn naam niet noemen,” zei de kleine Engel. „Maar nu moet ik gaan. Dank voor alles — bewaar het stukje Hemel in je hart, God zegene jullie. Vaarwel.”

De kinderen durfden niets meer te vragen, maar zagen hem eerbiedig aan. Hand in hand stonden zij, toen het onbekende kind, zonder enig gerucht, door de deur verdween.

„Geloof jij, dat er Engelen bestaan?” vroeg Tineke na enige ogenblikken fluisterend. „Ik weet zeker, dat het een Engel was . . . een Engel in de Kerstnacht,” antwoordde Peter. „Ik geloof dat zijn haar van *echt* goud was.”

„En door hem werd onze kamer het mooiste Paleis, dat er op de wereld bestaat . . .” peinsde de kleine Tineke.

In de Heilige Nacht

MARTHA DE VRIES

Hoor! Josef en Maria
Die spreken samen zacht,
Van 't Kindje, dat zal komen . . .
Misschien wel *deze* nacht.

„Ach Josef,” zegt Maria
„Mijn hart klopt toch zo bang.
Ons Kind wordt gauw geboren,
Dat duurt niet meer zo lang.

Waar moeten wij ontvangen,
De Zoon, Die God ons geeft?
Ons eigen huis is verre.
Gèèn, die plaats voor ons heeft.

Ach Josef, goede Josef,
Ik ben zo moe, zò moè . . .
Ik zou wel willen rusten,
Wààr moeten wij naar toe?"

„De tocht is zwaar," zegt Josef.
„Hoùd moèd, Maria — mijn.
Die kleine stal daarginder
Zal ons een toevlucht zijn."

Zij treden stil naar binnen
En zie! — het is er goed.
Maria legt zich neer in 't hooi
Glimlachend, weer vol moed.

Zij wèèt: nu zal geschieden
Wat God haar heeft beloofd.
Haar Zoon wordt *hier* geboren
Van 't eigen huis beroofd.

En tòch zal eens dit Kindje
Het „Licht der wereld" zijn!
Zijn Blijde Boodschap brengen
Voor ieder, groot en klein.

Maria glimlacht teder,
Zij voèlt: 't is alles goed.
God heeft haar nièt verlaten
Dit is: zo 't wezen moet.

Haar blik zoekt dankend Josef,
Die haar trouw heeft geleid,
Die haar tot steun en troost was
In elke moeilijkheid.

En aan de hoge hemel,
Daar glanzen, stil en zacht,
Millioenen held're sterren,
Als wachters in de nacht.

Zelf aan het werk!

H. Th. JANSSEN en MIEN LABBERTON

Wie van jullie dit Kerstboek vorige jaren ook al hebben gehad, hebben misschien al eens even achterin gekeken. Zijn er weer werkjes? Zijn er weer opgaven? Met van die mooie boekprijzen? Dát wou je gauw even weten!

Nu, wees maar gerust, het is er allemaal weer. Je kunt weer plezierig aan de gang. Eerst leert mijnheer Janssen je enkele aardige dingen voor het Kerstfeest te maken, en daarna komen er weer zes opgaven, waaraan prijzen verbonden zijn.

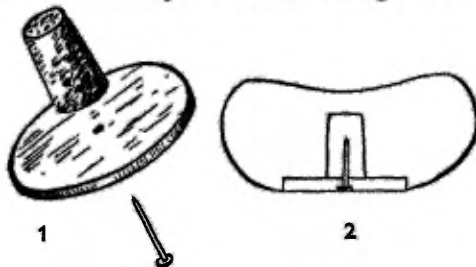
Eerst dus die handenarbeid: een kandelaar, een kerstengel en een tafellopertje. Drie mooie dingen dus voor de kersttafel! Kijk aandachtig naar de tekeningen, want die maken alles goed duidelijk, en lees ook alles zorgvuldig een paar keer, vóór je begint. Een goed begin is het halve werk! Veel succes en genoeg ertmee.

M. L.

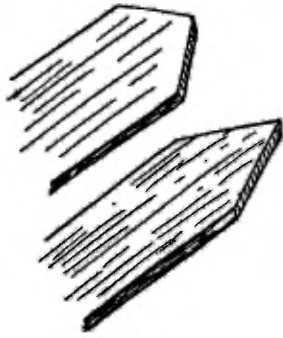
Het kerstfeest kunnen wij ons moeilijk denken zonder kaarslicht. Op de ontbijttafel, op de schoorsteen, in de kerstboom, overal worden die kleine, flakkerende lichtjes, die zoveel meer sfeer geven dan de koude, zakelijke elektrische lampen, neergezet. En bij dat gezellige, ietwat schemerige licht scharen we ons om de haard en zingen we onze kerstliederen.

Een paar jaar geleden hebben we eens extra ons best gedaan op de kandelaartjes, waar we al die kaarsjes in moesten zetten. We hebben ze zo stevig mogelijk gemaakt in de hoop, dat ze jaren mee zouden gaan, maar nu we ze weer uit de doos met kerstspullen tevoorschijn halen, vallen ze toch wel wat tegen. Sommige zijn toch gesneuveld, andere zijn beschadigd, allemaal zitten ze vol stof en kaarsvet en brandplekjes en och, we zouden het er wel mee kunnen doen, maar de frisheid is er af en bovendien willen we wel eens wat anders. De best geslaagde, die nog goed bruikbaar zijn gebleven, kunnen we wel weer benutten, maar de rest gaat onherroepelijk de kachel in en daarvoor maken we weer nieuwe. Dat hoort nu eenmaal bij de voorbereiding en we komen door dit samen knutselen ook veel beter in de juiste stemming. Samen het feest vieren en samen de voorbereidselen treffen.

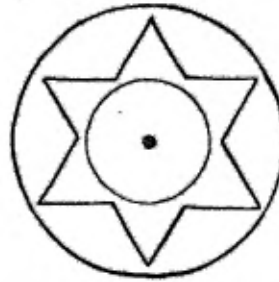
We nemen voor die kandelaartjes eenvoudig klei. Maken we nu een balletje, dat we een beetje plat drukken en steken we daar een kaarsje in — dus volgens de methode zoals die op de kleuterschool wordt toegepast — dan hebben we weliswaar een kaarsenhoudertje, maar dat bevredigt ons natuurlijk niet. Door het indrukken van de kaars ontstaan altijd barsten, de vorm verandert en als de klei droogt wordt het gat te ruim, zodat de kaarsjes wiebelen. We gaan het dus anders aanpakken.

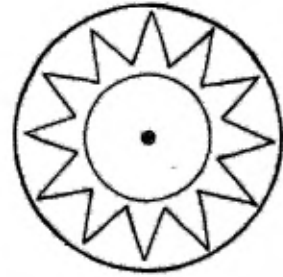
We zoeken een kurk op, iets dunner dan de kaarsjes en zetten die met een spijkertje op een rond plakje triplex (zie voorb. 1). Nu rollen we van klei een lange worst, draaien die om het kurkje en het plankje en drukken de windingen stevig tegen elkaar. De

3

4

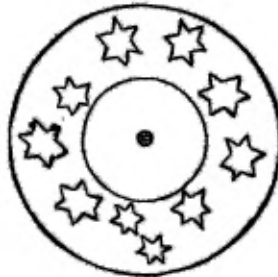

5

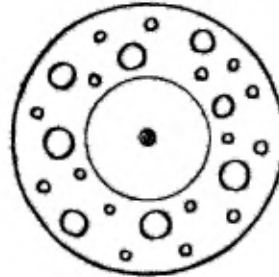
onderkant van het kaarsenhoudertje ligt dus boven. We maken die onderkant goed vlak en hollen ze dan een beetje uit, zodat het houdertje niet op het hele vlak, maar op de rand staat. Kijk maar eens naar een schoteltje; daar zit ook een rand onder waardoor het veel steviger staat. Voorb. 2 laat zo'n omgekeerd kandelaartje in doorsnede zien.

6

7

8

9

We draaien het nu om en gaan de bovenkant, waar natuurlijk een versiering op moet komen, afwerken.

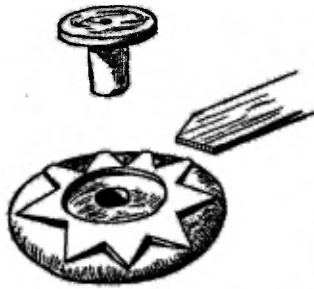
Dat versieren kan op tientallen manieren gebeuren. Een paar manieren zal ik aangeven en jullie vinden dan zelf wel vele andere mogelijkheden. Neem eens een houtje, waar een lange punt aan is gesneden, scherp of stomp (zie fig. 3). Druk die punt op regelmatige afstanden in de klei en we krijgen een stervormige figuur, zoals op afb. 4 en 5 te zien is.

We kunnen ook een kurkje nemen, waar we met een scherp zakmes een sterretje van hebben gesneden (zie voorb. 6). Dat stervormige figuurtje drukken we nu niet al te regelmatig in de klei, zodat ons kandelaartje er van boven gezien uit ziet als op afb. 7 is voorgesteld.

In plaats van sterretjes er in te drukken kunnen we er ook bolletjes klei op zetten (voorbeeld 8).

Met de vingers kunnen we er groeven in maken (zie afb. 9) en zo zijn er nog vele andere manieren, die jullie zelf, al werkende, wel zult vinden.

Als we zo gezamenlijk bezig zijn, wordt het vanzelf als het ware een wedstrijd, wie de mooiste vorm uitvindt. Telkens als er weer een mooie vorm is ontstaan, wordt die door de anderen kritisch bekeken en bewonderd en als we zo een avondje bezig zijn

10

geweest hebben we al gauw een voorraad kandelaartjes, welke ruimschoots voldoende is.

Gedurende het versieren laten we de kurk met het schijfje triplex (of desnoods een damschiif) er rustig in zitten. Het gat voor de kaars blijft dan mooi rond en wordt tijdens het aanbrengen van de versiering niet dicht gedrukt. Zijn we echter klaar met de uiterlijke vorm, dan moet de schijf met het kurkje er uit worden gepeuterd (zie voorb. 10) en laten we het geheel rustig drogen. Niet te dicht bij de kachel zetten, want dan kon de klei toch nog wel eens barsten. Doe het maar kalmjes aan. Is de klei goed gedroogd, dan hebben we een aardig kandelaartje, waar de

kaarsjes goed in passen en waar het kaarsvet niet af kan druipen, want dat vet wordt opgevangen in het bakje, waar het triplex schijfje heeft gezeten.

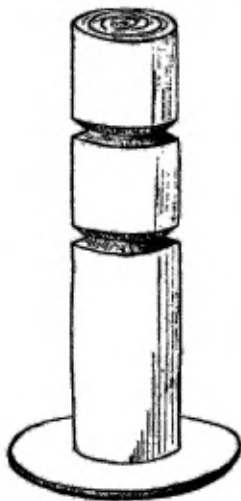
Als het feest is afgelopen doen we de kandelaartjes weg, want het is veel te leuk om volgende jaren weer met z'n allen zo'n avondje gezellig bezig te zijn met de voorbereiding. En dan vinden we bovendien wel weer wat anders uit.

Het maken van die kandelaartjes is een bezigheid voor jong en oud. Iedereen kan er gezellig mee bezig zijn. Het ene exemplaar zal er wat gaver en fraaier uitzien dan het andere, maar bruikbaar worden ze allemaal en we gunnen onze peuters het genoeg, dat hun product, hoezeer het ook de sporen van hun ongeoeffende vingertjes draagt, toch ook ergens een plaatsje krijgt.

Er zijn echter nog vele andere voorbereidingen te treffen, welke de krachten van de jongste gezinsleden te boven gaan en die komen dus voor rekening van de groteren. Ik denk b.v. aan de versiering van de ontbijttafel op Kerstmorgen. Dat moet natuurlijk een beetje smaakvol zijn en een klein beetje handvaardigheid is daarbij onontbeerlijk. Eerst maar eens iets voor de jongens. Die werken natuurlijk graag met hout en hun zakmes is een geliefd stuk gereedschap. Welnu, met behulp van dit zakmes, dat natuurlijk eerst vlijmscherp wordt geslepen, gaan we van stukjes bezemsteel engeltjes maken.

Een bezemsteel is doorgaans ongeveer 3 cm dik en daar zagen we een mooi gaaf, dus kwastloos stukje af van 12 cm. Op 3 cm van de bovenkant zetten we een lijntje en kerven dat in (zie afb. 11). Als we nu de bovenkant wat afronden, ontstaat een bol en dat wordt dan het hoofd van het engelenfiguurtje.

Weer 3 cm daaronder komt een tweede lijntje, dat we eveneens inkerven. Dat wordt de taille. Tussen hoofd en taille zit dus de romp en die snijden we een beetje in model, zodat er onder en boven, borst aan te onderkennen is en er een beetje

11

12

13

„coupe” in komt (zie voorb. 12 en 13). Het verdere deel van het stokje laten we maar onbewerkt, want het komt toch onder het rokje.

Wel zetten we er nog een rond plakje triplex onder om het figuurtje wat steviger te laten staan (zie voorb. 11).

Voordat we ons nu met de kleding gaan bezig houden, moet het engeltje nog een paar armpjes hebben. Deze zagen we met de figuurzaag uit een stukje triplex (zie afb. 13) en met een paar kleine spijkertjes worden die armpjes bij de schouders tegen het rompje bevestigd.

Dan nemen we een klosje hout van b.v. 3 x 3 x 3 cm en boren daarin een gat, waarin een kaars kan staan. Het gat wordt natuurlijk niet helemaal doorgeboord, want dan zou de kaars er door zakken. Wie dat mooier vindt, kan de ribben van deze kubus wat bijsnijden. De kubus wordt dan met een paar kleine spijkertjes tussen de handjes vastgezet (zie voorb. 14) en dan volgt de verdere afwerking.

Het hoofdje wordt met plakaatverf van ogen, neus en mond voorzien. Hou dat heel eenvoudig, dus een blauwe stip met een wit puntje er in voor een oog, twee heel kleine rode stipjes voor de neusgaten en daaronder een iets grotere stip voor de mond. Maak die niet te groot. Engeltjes zetten nooit een grote mond op. Ik zou niet weten, tegen wie ze dat zouden moeten doen.

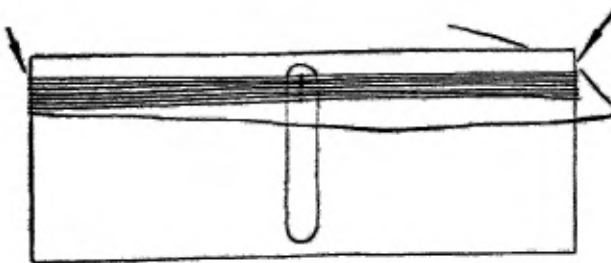
Dan duiken we in moeders naaidoos en van wol of borduurzijde maken we een pruik. De kleur doet er minder toe. Ik zou me best kunnen voorstellen, dat iemand rood haar niet mooi vindt maar het toch kiest omdat het zo mooi kleurt bij het rokje, dat we voor het engeltje gaan maken. Die pruik wordt gemaakt om een stukje karton van 20 x 5 cm waarin we in het midden een gleuf hebben gesneden. We wikkelen daar de wol of de zijde netjes om (zie voorb. 15) en naaien al die windingen door het gleufje aan elkaar. Dan de windingen aan weerskanten doorknippen, zodat het kartonnetje er tussen uit kan worden genomen en de pruik is klaar. Met een beetje lijm of een paar spijkertjes zetten we het vast en het leukste is er een paar lange vlechten in te maken. Dat geeft het engeltje een jeugdig aanzien.

Nu komt de japon aan de beurt. Die maken we van een stukje crêpe-papier van 25 x 25 cm. Wit vind ik het mooiste, maar dat is een kwestie van smaak.

Maak midden in dat stuk papier een gat, steek daar het engelenhoofd door, druk het

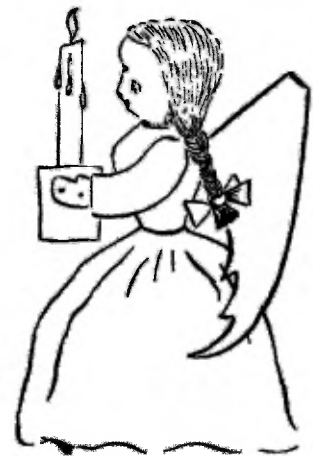

14

15

voorpand tussen de kaarsenhouder en de romp door en zet het gewaad rond de taille vast met b.v. een gouden draad als ceintuur (zie voorb. 16). Tenslotte worden de vleugels gemaakt b.v. van goudpapier. Neem een stuk papier van 10 x 10 cm, vouw dat dubbel en knip de

16

17

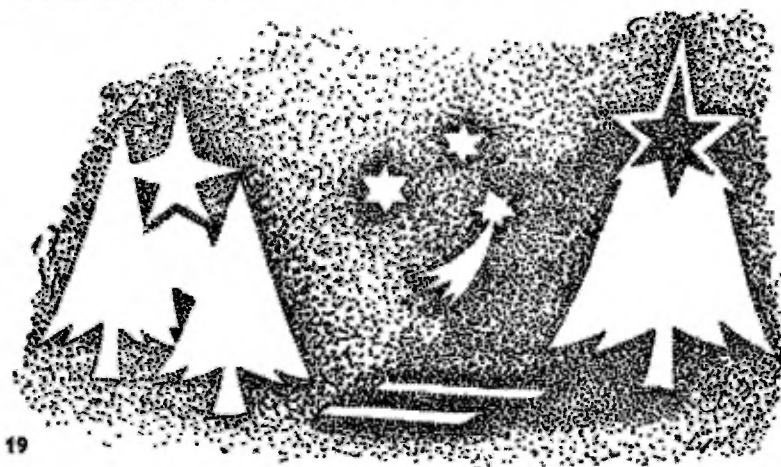
18

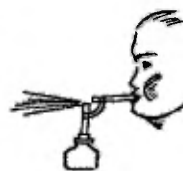
vleugels in model (zie voorb. 17). Met een punaise bevestigen we de vleugels aan de rug. Een paar van die engeltjes hier en daar zullen de kerststemming zeker verhogen.

Het versieren van de tafel voor ontbijt en middagmaal behoort meer tot het terrein van de meisjes. Voor enkele jaren gebruikten we aardappelstempels, maar nu gaan we een tafelloper maken met spatwerk. We beginnen dus met bij de drogist een rol wit kastpapier te halen. Uit een velletje tekenpapier knippen we nu allerlei toepasselijke figuurtjes, b.v. kerstboompjes, kerkklokken, sterretjes enz. en die figuurtjes leggen we op het kastpapier. Dan nemen we een stukje horregaas en een oude, afgedankte tandenborstel. Die tandenborstel dopen we in ecoline (in flesjes verkrijgbaar bij de verfhandelaar) en met die in ecoline bevochtigde borstel gaan we over het horregaas, zodat de spatten er af vliegen en op het kastpapier vallen (voorbeeld 18). Waar echter zo'n papierfiguurtje ligt kunnen de spatters niet komen en als we dus die papierfiguurtjes wegemen zien we de figuurtjes tussen de spatters uitgespaard (zie voorb. 19).

Wie een fixeerspuitje heeft — je weet wel, twee buisjes aan elkaar waarmee we houtskooltekeningen fixeren (zie voorb. 20) — kan daarmee gemakkelijker een mooi resultaat bereiken, maar wie niet over zo'n apparaatje beschikt moet het maar met horregaas doen, al kost dat doorgaans wat meer verf.

19

20

We kunnen meerdere kleuren over elkaar spuiten, maar maak het niet te bont. Begin b.v. met groen en spat er daarna nog vluchtig wat rood overheen. Ik wens jullie veel succes en een gezegend kerstfeest in de huiselijke kring.

H. Th. J.

En nu na de handenarbeid het hersenwerk. Natuurlijk is het zó, dat je ook bij het knutselwerk je hersens moet gebruiken, en bij de hersenarbeid ook je handen! Anders zou er van geen van beide veel terechtkomen, hè? Netjes schrijven, hoor, zo goed als je maar kunt. Denk er om, dat het *Kerstwerk* is. Je weet natuurlijk wel, wat dat betekent.

VOORWAARDEN

Vóór we beginnen, komen hier éérst de *tien voorwaarden*, waar je je *stipt* aan houden moet!

1. Elke opgave moet op een apart vel behoorlijk papier worden gemaakt, en elke opgave moet voorzien zijn van je volle naam, je volledig adres, je leeftijd en je geboortedatum. Bij twijfelachtige namen, zoals Hans, Willie, Anne, Floor e.a. moet er bij staan, of je een jongen of een meisje bent.
2. Je brieven moeten *goed gefrankeerd* zijn. Kleurplaten mogen niet als drukwerk gezonden worden. Probeer er een grote enveloppe voor te krijgen, want door vouwen lijden ze vaak veel. Wat onvoldoende gefrankeerd is, wordt terzijde gelegd.
3. Er moet geschreven worden met goede inkt en goede pen, op goed papier. Dus géén potlood of ballpoint gebruiken!
4. Alle werk moet vóór 16 januari 1958 toegezonden worden aan:
Mej. Mien Labberton, J. J. Talsmalaan 14, Oosterbeek.
5. Voor meerdere kinderen uit *eenzelfde* gezin kunnen bij Uitgeverij Ploegsma, Keizersgracht 616 te Amsterdam-C, nog losse kleurplaten extra worden aangevraagd. Deze zijn dan gratis verkrijgbaar. Maar doe dit dan vlug, anders zijn ze op, want het aantal is beperkt!
6. Wie hun kleurplaat na de keuring graag terug willen ontvangen, moeten hiervoor voldoende porto insluiten. Dan kan dat gebeuren. Postzegels liefst met zo'n wit plakstrookje, zodat ze zélf niet vastgekleefd zitten.
7. Het werk van meerdere kinderen uit één gezin kan in één enveloppe ingezonden worden, mits goed afzonderlijk bijeengerangschikt.
8. Aan de gelukkige prijswinnaars wordt verzocht, na goede ontvangst van hun prijsboek mij dit even te berichten. Stel dit niet uit, maar doe het dan meteen, dat is beleefd.
9. Er is geen leeftijdsgrens. Je moogt meedoen, ook al ben je b.v. vijftien jaar. Maar aan de kinderen van veertien jaar en ouder worden natúúrlijk zwaardere eisen gesteld. Dan mag er *niets* aan het werk haperen, en komt slordig werk eenvoudig niét in aanmerking.
10. Het verdient aanbeveling, kleurplaten en kleurtekeningen met een dun vloeitje te overdekken, om vlekken te voorkomen.

Ziezo, heb je dit alles goed gelezen, goed begrepen, en goed in je geheugen geprent? Dan beginnen we.

Eerste opgave

DE VLUCHT NAAR EGYPTE

Dit is de kleurplaat, die je los in het boek vindt liggen. Natuurlijk weet je, wat hij voorstelt: Jozef en Maria moeten met hun jonge Kindje Jezus terwille van hun veiligheid wegtrekken uit Bethlehem. Ze willen proberen Egypte te bereiken, waar de boze, jaloerse koning Herodes het Kind geen kwaad kan doen. Een prettige tocht zal het niet geweest zijn, denk je wel? Maar ze komen veilig in het nieuwe land. Probeer nu deze plaat zo mooi mogelijk te kleuren. Kies je kleuren met zorg en doe het ook zorgvuldig. Zodat hij waard is, er later een lijstje om te maken!

Tweede opgave

REDDING IN NOOD

Dit is de plaat, waar je zelf een verhaal bij mag maken. De naam zegt je al, waar je vooral naar kijken moet. Er is nood – wie is in nood? Er is ook redding. Wie zorgt daarvoor, en hoe?

Meer zeg ik er niet van, hoor, want je moet je verhaal zelf bedenken. Voor kinderen van tien jaar en jonger is één schriftpagina genoeg. Als je ouder bent dan tien, moet je verhaal minstens twee blaadjes lang zijn. En probeer dan ook weinig taalfouten te maken. Lees het nog eens goed over, als je er mee klaar bent!

Derde opgave

DE TWAALF ZILVEREN BALLEEN

In een heel mooie kerstboom, die alleen met zilverkleur was getooid, hingen twaalf zilveren ballen, van verschillende grootte. Op eerste Kerstdag zei de moeder van het gezin tegen de kinderen: „Nu ga ik van twee tot drie een beetje rusten, maar ik weet een mooi werkje voor jullie. Hier heb je allemaal een velletje papier. Ga daar nu eens twaalf namen op schrijven, die je aan die zilveren ballen zou willen geven. Het moeten de namen zijn van goede eigenschappen van een menselijk karakter.

„Zo iets als „flinkheid“ of „handigheid“?“ vroeg één van de jongens.

„Flinkheid zou wel goed zijn. Handigheid niet, vind ik. Maar dat moet je nu verder ook maar zelf weten. *Twaalf goede karaktereigenschappen* dus. De beste is voor de grootste zilveren bal. Schrijf ze dus op in de volgorde, zoals je ze zelf de namen zou willen geven, van de grootste af naar de kleinere toe. Begrijpen jullie hoe ik het bedoel?“ Ja, dat begrepen ze wel. Eén van de kinderen dacht bij zichzelf: „Ze bedoelt zulke eigenschappen als Jezus had,“ maar hij zei dat niet hardop. Toch had hij gelijk. Zo iets bedoelde Moeder wel.

Ze zei nog: „Vader zal de papiertjes met de namen beoordelen. En wie het het beste heeft gedaan, mag vanavond de kaarsjes in de boom aansteken. Anders loten we daar altijd om, maar nu doen we het eens zo. Niet bij elkaar kijken, hoor, ieder moet het zelf doen.“

Toen ging Moeder naar boven en het werd stil in de kamer. De drie kinderen en de twee logeetjes zaten te denken. Want je moet éérs goed denken, vóór je aan het schrijven gaat!

Doen jullie dat nu ook en schrijf de twaalf namen op, die jij zou hebben gekozen.

Vierde opgave

ZELF TEKENEN

Hieronder volgt een gedichtje. Dat moet je keurig overschrijven, zo netjes als je maar kunt. En dan komt het voornaamste: je mag het illustreren. Daarvoor moet je het eerst erg goed gelezen hebben. Wel een paar maal, zodat je door en door begrijpt wat er in staat. En dan ga je denken: welk plaatje of welke plaatjes zou ik hier nu mooi bij vinden? Dan ga je proberen, die plaatjes, die je al in je verbeelding ziet, echt te gaan tekenen. Dat mag je doen zoals je zelf wilt, gekleurd of ongekleurd, één plaatje of méér plaatjes, grote of kleine. Daar ben je helemaal vrij in. Hier komt nu het versje:

DE DEUR STAAT OPEN

*Eens hebben, in een donkre nacht,
De wolven niet aan prooi gedacht.*

*En alle herders konden gaan
Om bij een kleine krib te staan.*

*De duisternis ving hemels licht,
Dat blonk op Kindje's aangezicht;*

*En in verharde mensenoren
Drong schoon gezang van hemelkoren.*

*De aarde lag zo stil, zo stil,
Als om te luist'ren naar Gods wil.*

*Een moeder zingt een wiegelied,
Zij weet van al die luister niet;*

*Zij ziet alleen haar lieve kind,
Dat zij zo wonder-diep bemint.*

*De vader maakt met takkenvuur
Wat warmte in het nacht'lijk uur.*

*Hij breekt de dorre twijgen stuk,
En in hem zingt een zacht geluk.*

*De deur staat open — komt, en ziet
Wat er in Beth'lem is geschied.*

M. L.

Vijfde opgave

DE DRIE NAMEN

Nu komt er heel iets anders. Hieronder zie je twee rijen woorden staan. De woorden van de eerste, de linkerrij dus, moet je in precies dezelfde volgorde overschrijven, ook onder elkaar. En dan moet je uit de tweede rij woordjes zoeken, die passen achter die uit de eerste rij, máár — er moet altijd één nieuwe letter tussenin komen te staan. Als er b.v. in de linkerrij zou staan „sneeuw” en in de rechter zag je het woord „leed”, dan kon je maken „sneeuwkleed” en dan was de K die tussengevoegde letter. Begrijp je? En nu is het zó, dat al de 25 tussengevoegde letters drie namen moeten vormen, die je stellig wel kent en die wat met het Kerstfeest te maken hebben. Ziehier:

kerk	—	aal
2 feest	—	are
advent	—	zoon
kleur	—	oom
gal	—	aar
spa	—	dor
blij	—	krans
kam	—	lok
verte	—	laat
honing	—	ren
ver	—	tal
vers	—	uitje
sol	—	el
stal	—	kunst
blo	—	vond
klei	—	vaan
hulst	—	spel
wijn	—	eren
vee	—	lied
kers	—	el
engelen	—	jurk
kar	—	mist
kerst	—	es
mat	—	stemmig
slag	—	zijn

Op de plaats van het platte streepje komt dus één letter te staan en dan het aanpassen-de woord, dat je uit de tweede rij moet zoekt

Ik krijg van jullie dus een rij van 25 nieuwe woorden. En welke zijn nu die drie namen van de ingevoegde letters? Zet er ook bij, wie dit waren!

DE LANGE ZIN

Deze opgave bestaat eigenlijk uit twee nummers: a en b.

a is voor kinderen van 12 jaar en jonger.

b is voor kinderen van 12 jaar en ouder.

Beide zijn wiskundige, maar b is natuurlijk veel moeilijker dan a. Eerst komt de makkelijkste.

a. Gevraagd wordt een zin van 64 letters, in 12 woorden. De gegevens zijn:

- 31 - 9 - 14 - 54 - 12 - 34 - 48 - 55 - 49 - 16 de vier weken vóór Kerstmis.
- 27 - 8 - 51 - 41 - 21 - 6 - 9 - 86 - 8 wordt nu gezongen.
- 22 - 44 - 19 - 81 - 47 - 56 - 63 - 50 - 20 wordt aan zieken nu gebracht.
- 32 - 2 - 14 - 17 - 42 - 54 - 59 zagen het hemels licht.
- 41 - 11 - 16 - 23 - 45 - 25 - 31 - 28 - 64 grote rode bloem (zie je nu in de winkels).
- 35 - 17 - 14 - 7 - 14 - 32 - 8 - 61 - 47 lag in de kribbe.
- 53 - 42 - 14 - 1 - 27 - 58 - 33 - 7 iets precies doormidden snijden.
- 43 - 17 - 25 - 7 - 15 sprookjesfiguren.
- 19 - 17 - 14 - 58 - 68 meisjesnaam.

Je moet de getallen van 1-64 goed duidelijk naast elkaar opschrijven. Dan ga je de woorden bedenken. Het aantal van de gegeven getallen geeft natuurlijk het aantal van hun letters aan. Als je nu een woord hebt, zet je elk van hun letters onder het genoemde getal. En als je zo doorgaat krijg je tenslotte de hele zin.

De vraag is nu hoe luidt die zin, en uit welke woorden heb je die samengesteld?

b. Nu komt de moeilijke opgave, voor 12 jaar en ouder. Dit moet een zin worden van 121 letters, in 28 woorden, met drie komma's er in. De gegevens zijn:

- 13 - 41 - 113 - 120 - 69 - 4 - 25 - 71 - 87 - 109 - 97 - 81 zeer koude tijd.
- 94 - 114 - 102 - 79 - 6 - 81 - 117 - 80 - 60 - 88 - 89 zie je langs het strand.
- 41 - 56 - 55 - 35 - 46 - 77 - 14 - 120 hebben geen vaste standplaats.
- 119 - 11 - 2 - 18 - 41 - 98 - 116 - 105 - 111 - 64 - 20 - 54 - 99 - 112 - 24 moet in koude winters goed voor gezegd worden.
- 44 - 81 - 93 - 82 - 1 - 74 - 85 - 115 - 29 - 40 - 121 kleinste soort meen.
- 11 - 11 - 107 - 61 - 82 - 19 - 108 - 118 - 9 - 110 - } zeer geliefd wintervoer voor meen
- 1 - 5 - 95 - 62 - 122 - 67 - 12 - 21 - 118 - 82 - 31 - 26 } e.a. (in drie woorden).

4 - 47 - 56 - 76 - 7 - 104 - 58 - 19 - 101 - 38 - 80 - 49 - 103 - 88 vraag of je er een paar mag aanrijgen en ophangen!
 10 - 45 - 3 - 17 - 65 - 68 zomervrucht, waarvan je de pitten kunt drogen voor vogelvoer.
 72 - 28 - 37 - 59 - 8 - 84 - 96 - 90 - 34 - 39 andere vruchten (oranje), daarvan moet je de pitten eerst stukstampen.
 4 - 23 - 16 - 116 - 38 - 73 - 78 - 57 - 36 - 6 - 51 - 75 voor voedsel zorgen.
 43 - 22 - 27 - 70 - 30 - 92 - 63 - 48 wijsje dat heel erg vaak gespeeld en gezongen wordt.
 6 - 100 - 53 mannelijk dier.

Hoe luidt de lange zin, en van welke woorden heb je die gemaakt?

En lees dit vooral goed: vorige jaren waren er vaak kinderen, die wél de zin, maar niet de woorden hadden opgeschreven. *Dit mag niet. Dus: zin en woorden!*

En — in deze opgave, die dus alléén voor de oudere kinderen is, mag *geen enkel foutje zijn*, om te kunnen meedingen naar een prijs. Tip-top in orde, en keurig duidelijk, hoor! Werk dat daaraan niet voldoet, wordt onverbiddelijk terzijde gelegd.

Ziezo, nu kunnen jullie aan het werk. Lees vooral de voorwaarden die aan het begin opgegeven staan, goed en aandachtig door, zodat je niets vergeet.

Je kunt één opgave maken, of twee, of méér, net zoals je wilt. Wie ze alle zes maakt, en goed maakt natuurlijk, heeft daardoor veel kans op een mooie prijs. Want die komen op een aparte lijst te staan, de „extra“-lijst! Ook van wie er vijf goed maken, wordt een aparte lijst samengesteld. Maar ook wie één opgave heel erg goed maakt, kan al een prijs behalen. Dus — vol lust aan de arbeid!

Ik wens jullie veel genoeg toe met dit werk, en bovenal: ik wens je allen een blij en rijk gezegend Kerstfeest toe.

Tot het volgende jaar!

MIEN LABBERTON

Oosterbeek, Talsmalaan 14.

